

**Zita Aušrelė Kučinskienė**

**Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos ir jos  
valdybos veiklos istorija  
nuo įsteigimo iki 2012 metų**

**Vilnius 2018**

**ISBN 978-9955-9364-4-2  
© Prof. Z. A. Kučinskienė, 2018**

## Apie autorę

**Zita Aušrelė Kučinskienė** – profesorė, habilituota daktarė, Lietuvos mokslų akademijos tikroji narė (akademikė), Lietuvos nacionalinės mokslo premijos laureatė (2011), Lietuvos nusipelnusi sveikatos apsaugos darbuotoja (2008), SAM specialistė konsultantė laboratorinės medicinos klausimais, Vilniaus universiteto Senato narė, Medicinos fakulteto dekanė (2002 - 2012), ilgametė Medicinos fakulteto Fiziologijos, biochemijos, mikrobiologijos ir laboratorinės medicinos katedros vedėja (1988 – 2017), Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Laboratorinės medicinos centro direktorė (1983–2016), buvo renkama tarptautinių organizacijų nare: Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono biuro Nuolatinio komiteto, Europos Medicinos mokslo tarybos vykdomojo komiteto, Europos Komisijos Europos Mokslo patariamąsios tarybos, kitų.

Su pagyrimu 1972 m. baigusi Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą 28-nerių tapo mokslų daktare, o 40-ties - habilituota daktare.

Z. A. Kučinskienė pasireiškė kaip gabi mokslininkė, puiki pedagogė. Jos mokslo darbai daugiausia susiję su klinikinės biochemijos ir aterosklerozės etiopatogenezės tyrimais. Jų rezultatai pateikti daugelyje tarptautinių mokslo konferencijų, kongresų ir simpoziumų, publikuoti daugiau nei 500 mokslo straipsnių. Nemažai jų išspausdinta prestižiniuose tarptautiniuose mokslo žurnaluose (Nature, British Medical Journal, Atherosclerosis, Arteriosclerosis Thrombosis, and Vascular Biology ir kt.). Profesorė yra monografijos, žinyno, vadovėlio ("Klinikinės biochemijos ir laboratorinės diagnostikos pagrindai") autorė, daugelio knygų bendraautorė. Yra žurnalo "Laboratorinė medicina" steigėja (1996) ir vyriausioji redaktorė, kitų žurnalų redakcinių kolegijų narė.

Vilniaus universiteto Medicinos fakultete 1989 m. įvedė ir skaito Klinikinės biochemijos ir laboratorinės diagnostikos kursą įvairių studijų programų studentams; 1999 m. įvedė Medicinos biologijos magistrantūros studijų programą, ir nuo 2000 metų yra rengiami medicinos biologijos magistrai. Vadovavo 12 doktorantūros studijų programos studentų, šiuo metu mokslo darbą dirba 2 jos vadovaujami doktorantai.

Zita Aušrelė Kučinskienė yra Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos ir jos valdybos narė, 29 metus (1983 - 2012) buvo jos pirmininkė, daugelio tarptautinių mokslinių draugijų tikroji narė. Ji yra Alberto Šveicerio Pasaulio medicinos akademijos tikroji narė ir apdovanota Alberto Šveicerio Aukso medaliu (2010 m.), Suomijos Klinikinės chemijos draugijos garbės narė (2009 m.), Lietuvos mokslų akademijos Vlado Lašo premijos laureatė (1996 m.).

Mintis apžvelgti Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos istoriją nuo pat jos įsikūrimo kurbėjo seniai. Šią mintį gerai išreiškia posakis: *Hominis historiarum ignari semper sunt pueri* – žmonės, nežinantieji istorijos, visada lieka vaikai.

Prabėgo daugiau kaip 50 metų nuo to laiko, kai savo veiklą pradėjo Lietuvos laboratorinės medicinos draugija. Mano kartai teko ypatingas laikotarpis, kai keitėsi santvarkos, ideologijos, valdžios – tai ir sovietmetis, ir Sąjūdžio laikotarpis, ir neužmirštami 1990-ieji bei Sausio 13-oji, ir dabartinis, jau daugiau kaip ketvirčio amžiaus atkurtosios Lietuvos Nepriklausomybės laikotarpis, kuriuo gyvename. Įvairiais tarpsniais keitėsi ir draugijos pavadinimas: įsteigta (remiantis Sveikatos apsaugos ministro V. Kleizos įsakymu) pavadinimu Lietuvos TSR mokslinė laborantų (turinčių aukštąjį išsilavinimą) medicinos draugija, vėliau pervadinta į Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinę draugiją, 1989 metais, atsiskyrusi nuo Sovietų Sąjungos gydytojų laborantų mokslinės draugijos, trumpai vadinta Lietuvos gydytojų laborantų mokslinė draugija, o 1991 metais (1992 m. įstatuose) įteisintas dabartinis pavadinimas – Lietuvos laboratorinės medicinos draugija. Ši draugijos veiklos istorijos apžvalga yra grindžiama dokumentais: įsakymais, protokolais, ataskaitomis.

Tik prisimindami ir apmąstydami praeitį, šios srities asmenybes, galime tęsti prasmingus darbus.

**1966 metais** vykusiame *1-ajame respublikiniame gydytojų seminare* „Profesinių ligų laboratorinė diagnostika“ buvo įsteigta *Respublikinė gydytojų laborantų mokslinė draugija*, kuri suvienijo jau tuo metu veikusias Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos gydytojų laborantų draugijas. Įsikūrusią draugiją sudarė 80 narių. Ši draugija susikūrė kaip savanoriška medicinos darbuotojų organizacija, kurios veikla grindžiama mokslo tiriamuoju, pedagoginiu ir praktiniu darbu.

**1968 m. lapkričio 22 d.** Vilniuje įvyko susirinkimas ir, remiantis jame patvirtintu dokumentu „Lietuvos TSR laborantų (su aukštuoju išsilavinimu) respublikinio susirinkimo, įvykusio 1968 m. lapkričio 22 d. Vilniuje, balsų skaičiavimo komisijos, renkant Lietuvos TSR mokslinės laborantų (su aukštuoju išsilavinimu) draugijos valdybą ir revizijos komisiją, balsų skaičiavimo komisijos protokolą“, į LTSR mokslinės laborantų su aukštuoju išsilavinimu medicinos draugijos valdybą išrinkti (protokolas Nr. 1): S. Ruibys, S. Stukonienė, N. Šiekštelienė, A. Gužienė, N. Geraitė, J. Čeponienė, A. Piktienė, R. Jurgutis, N. Tobinskaja, B. Šiurkienė, I. Bražėnienė. Į revizijos komisiją išrinkti L. S. Ziserson, S. Jurgelionienė ir G. Letaitienė. Susirinkimui pirmininkavo Vytautas Vyčas, sekretoriavo S. Meller, sekretoriato narė buvo A. Barzdaitytė. Balsavime dalyvavo 56 nariai: 35 iš Vilniaus zonos, 19 iš Kauno, 7 iš Klaipėdos, 6 iš Panevėžio ir 4 iš Šiaulių zonų. Pirmininku išrinktas med. m. kand. doc. Stasys Ruibys.

**1969 m. spalio 8 d.** Lietuvos TSR sveikatos apsaugos ministro V. Kleizos įsakyme (Nr. 651) rašoma: „Siekiant nustatyti Lietuvos TSR mokslinės laborantų (su aukštuoju išsilavinimu) medicinos draugijos uždavinius, tvirtinu jos įstatus pagal priedą“. *Tai ir yra oficiali Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos įsteigimo data* (toliau – Respublikinė gydytojų laborantų mokslinė draugija, arba Draugija). Šios Draugijos pirmtaku buvo 1955 metais suvienijusios savo veiklą Vilniaus ir Kauno atitinkamos draugijos (Vilniuje veiklą pradėjo 1952 metais, Kaune – 1953 metais), prie kurių 1969 metais prisijungė Klaipėdos draugija, savo veiklą pradėjusi 1962 metais. Įkūrimo metu (1969 m.) Draugija vienijo 96 specialistus: Vilniuje – 53 (pagal narių sąrašus 1966 m. Vilniaus krašte buvo registruoti 49 nariai), Kaune – 30, Klaipėdoje – 13.

**1969 m.** įvyko *2-asis respublikinis seminaras* citologinės ir hematologinės diagnostikos klausimais.

**1972 m. spalio 25 d.** Sveikatos apsaugos ministerijos informacijoje Nr. 7-4/2257, kurią pasirašė SAM vyr. terapeutas V. Kymantas ir kuri adresuota draugijos valdybos pirmininkui S. Ruibiui (informacija siųsta Vilniaus valstybinio universiteto Medicinos fakultetui) ir ministerijos vyr. laborantei gyd. A. Gužienei (resp. Vilniaus klinikinės Raudonojo Kryžiaus ligoninės klinikinė laboratorija), informuojama, kad buvo gautas TSRS sveikatos apsaugos ministro 1972 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 498 „Apie 1-ojo visasąjunginio gydytojų laborantų suvažiavimo sušaukimą“ ir prašoma apie organizuojamą suvažiavimą informuoti draugijos narius bei išrinkti 10 delegatų. Suvažiavimas numatytas 1973 m. gegužės 22–25 d. Charkove. Pagal 1969–1972 m. revizijos komisijos ataskaitą, Vilniaus draugija LTSR draugijai kasmet mokėjo 30 rublių mokesčių, Kauno – 7 rub., Klaipėdos – 4,75 rub. Į Maskvą išsiųsta 18,50 rub., kasoje liko 74,41 rub.

**1972 m. gruodžio 11 d.** įvyko Draugijos valdybos narių susirinkimas (protokolas Nr. 2), kuriame buvo paskelbta numatomos konferencijos „Inkstų ir kitų susirgimų laboratorinės diagnostikos klausimai“ programa, aptarti einamieji reikalai.

**1972 m. gruodžio 15 d.** Vilniuje Sveikatos apsaugos ministerijos rūmuose organizuotas *1-asis Respublikinės Lietuvos TSR laborantų (turinčių aukštąjį išsilavinimą) mokslinės draugijos suvažiavimas ir 1-oji Respublikinė Lietuvos TSR laborantų (turinčių aukštąjį išsilavinimą) mokslinės draugijos konferencija*, skirta TSRS 50-mečiui ir inkstų ligų laboratorinei diagnostikai. Suvažiavimo ir konferencijos dalyviai atvyko iš Vilniaus – 64, Kauno – 31, Šiaulių – 5, Klaipėdos – 3, Panevėžio 5, Palangos – 2, Druskininkų – 2, įvairių rajonų – 41. Pagal specialybę, nurodytą diplome, dalyvių gydytojų buvo 76, stomatologų – 30, biologų – 46, chemikų – 3, provizorių – 4, veterinarijos gydytojų – 1. Buvo išspausdinta šios konferencijos medžiaga „Inkstų ir kitų susirgimų laboratorinės diagnostikos klausimai“ – iš viso 20 tezių. Pridėtas ir SAM vyr. laborantės A. Gužienės pranešimas. Jame nurodoma, kad tuo metu Lietuvos Respublikoje dirbo apie 90 000 specialistų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tarp jų 8 700 gydytojų ir iš jų 166 gydytojai laborantai, kurių 125 yra Draugijos nariai: Vilniuje – 77, Kaune – 31, Klaipėdoje – 13.

**Trumpai apibendrinta Draugijos įkūrimo istorija.** *Vilniaus gydytojų laborantų mokslinė draugija veiklą pradėjo 1952 metais* (jos pirmininku iki 1955 metų buvo S. Silmanas), *o įsteigimo data yra laikomi 1955 metai*. Pirmininke išrinkta gyd. N. Geraitė. Taip pat nurodoma, kad 1961 m. kovo 14 d. patvirtinti Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos įstatai. Respublikinės *Kauno* klinikinės ligoninės gydytoja laborantė J. Čėponienė jau pokario metais subūrė negausų gydytojų būrelį į *Laborantų mokslinę draugiją (1953 m.)*, ir oficiali *Kauno laborantų su aukštuoju išsilavinimu mokslinės draugijos įsteigimo data yra 1955 metai*. 1962 metais *Draugijos filialas įsikūrė ir Klaipėdoje* (jos pirmininku išrinktas gyd. R. Jurgutis). Pranešime nurodoma, kad pokario metais kuriamąjį darbą pradėjo laboratorijų vedėjai: Paškevičius, N. Čėponienė, Šliacheckaja, S. Silmanas, Jakunina, Boldyševa, Voskoboinikova, kiti. Vėliau Maskvos, Leningrado (dabar Sankt Peterburgas), Charkovo ir kituose gydytojų tobulinimo institutuose gydytojo laboranto kvalifikaciją įgijo šie Lietuvos medicininės laboratorinės tarnybos specialistai: N. Geraitė, L. Ziserson, Serkisjan, Č. Lenkauskaitė, S. Stukonienė, P. Gediminaitė ir kiti. 1964 m. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Medicinos fakultete įsteigtas *klinikinių laborantų tobulinimo ciklas*, sudaręs palankias sąlygas kelti kvalifikaciją vietoje, t. y. Lietuvoje. Šį ciklą baigė jau 12 laidų. Klinikinių laborantų tobulinimo ciklui vadovauja med. m. kand. doc. S. Ruibys. Suvažiavimo pranešime nurodoma, kad tuo metu laboratorijose buvo: per 1000 mikroskopų, 126 fotoelektriniai kolorimetrai, 27 liepsniniai fotometrai, 84 baltymų elektroforezės aparatai, 71 refraktometras, 11 spektrofotometrų, 17 tromboelastografų, 14 celoskopų. 1971 metais atlikta daugiau kaip 3,8 mln. hematologinių, 1,5 mln. biocheminių, 0,9 mln. imunologinių, 0,4

mln. klinikinių bakteriologinių, 0,24 mln. citologinių tyrimų. Labai išsiplėtė klinikinių diagnostinių laboratorijų tinklas: 1944 metais jų veikė tik apie 20, jose dirbo 15 gydytojų laborantų, o 1971 metais jų buvo 272, taip pat veikė 2 savarankiškos biochemijos laboratorijos, 4 serologijos, 26 klinikinės bakteriologijos, 1 genetikos. Visose laboratorijose dirbo 166 gydytojai laborantai, užimdami 200 etatų.

Šio suvažiavimo ir konferencijos metu buvo išklaudyta Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos veiklos ataskaita, kurią parengė pirmininkas doc. S. Ruibys, o revizijos komisijos darbo ataskaitą pateikė gyd. L. Ziserson.

**1972 m. gruodžio 15 d.** Draugijos valdybos posėdžio protokolu Nr. 3 patvirtinta išrinkta nauja valdyba: pirmininkė – med. m. kand. Nijolė Šiekštelienė, pavaduotojas – med. m. kand. Stasys Ruibys, sekretorė – med. m. kand. Sofija Stukonienė, išdininkė – biol. m. kand. Raimonda Rudzkienė, nariai – Česlava Lenkauskaitė, Nauma Geraitė- Fligelienė, Stasė Jurgelionienė, Aldona Gužienė, Poiata Gediminaitė, Liudmila Ziserson, Vytautas Vyčas. Revizijos komisijos pirmininke iš- rinkta I. Avtonomovienė, narėmis – E. Gureckienė, D. Tamošaitytė.

**1972 m. gruodžio 19 d.** Draugijos narių susirinkime (protokolas Nr. 4) aptartos pirmosios konferencijos išlaidos – konferencijos organizacijai buvo išleisti 88 rubliai.

**1973 m. sausio 26 d.** Draugijos valdybos narių susirinkime (protokolas Nr. 5) svarstytas darbo planas, valdybos narių darbo pasiskirstymas, aptartos 1-osios konferencijos rezoliucijos rekomendacijos.

**1973 m. balandžio 23 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos ir Draugijos Vilniaus filialo valdybų posėdis (protokolas Nr. 6), kuriame buvo apsprastytas doc. A. Šimkaus pateiktas dokumento „Vidaus ligomis sergančių ligonių tyrimo planai“ projektas. Svarbiausias dėmesys skirtas klinikinėse diagnostikos laboratorijose atliekamiems tyrimams, kartu įvertintas laboratorijų pajėgumas.

**1973 m. gegužės 11 d.** įvykusiame Draugijos valdybos narių susirinkime (protokolas Nr. 7) svarstyta dėl jungtinio Šiaulių ir Panevėžio gydytojų laborantų draugijos filialo steigimo ir tam pritarta.

**1973 m. birželio 19 d.** Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos narių išvažiuojamajame posėdyje Šiauliuose (protokolas Nr. 8) buvo įsteigtas *jungtinis Šiaulių ir Panevėžio zonų gydytojų laborantų mokslinės draugijos filialas*. Tą pačią dieną įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos Šiaulių ir Panevėžio miestų ir zonų (filialo) posėdis, kuriame buvo išrinkta šio filialo valdyba: pirmininkė – B. Šiurkienė (Respublikinės Šiaulių ligoninės laboratorijos vedėja, Šiaulių zonos vyr. laborantė), pavaduotoja – G. La- taitienė (Panevėžio poliklinikos laboratorijos vedėja, Panevėžio zonos vyr. laborantė), sekretorė – S. Janušauskienė (Respublikinės Šiaulių ligoninės laboratorijos biochemikė), išdininkė – G. Solovjova (Šiaulių tuberkuliozės dispanserio laboratorijos vedėja), narė – S. Jakubonytė (Respublikinės Panevėžio ligoninės laboratorijos vedėja). Revizijos komisijos pirmininke išrinkta I. Kurnečiūtė (Radviliškio r. ligoninės laboratorijos vedėja), narėmis – Z. Lipštienė (Respublikinės Panevėžio ligoninės laboratorijos gydytoja), A. Deveikienė (Šiaulių m. gimdymo namų laboratorijos vedėja).

Pateiktos Draugijos kraštų ataskaitos.

**1973 m.** pateiktoje Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos ataskaitoje nurodoma, kad *Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinė draugija savo veiklą pradėjo 1952 m., oficialiai įsteigta 1955 m.* 1970 m. įvyko valdybos rinkimai ir pirmininke išrinkta N. E. Geraitė-Fligelienė, sekretore – L. Ziserson, išdininke – L. S. Šlosberg. 1973 m. draugija turėjo 77 narius.

**1973 m.** pateiktoje Kauno m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos ataskaitoje nurodoma, kad ji *įsteigta 1955 m., o veiklą pradėjo 1953 m.* (adresu: Majakovskio g. 13, Kauno m. kraujo perpylimo stotis). 1973 m. registruoti 38 nariai.

**1973 m.** pateiktoje Klaipėdos gydytojų laborantų mokslinė draugijos ataskaitoje nurodoma, kad ji *įsteigta 1962 m.,* ir jai priklausė 13 narių.

**1973 m.** pateiktoje Šiaulių ir Panevėžio zonų jungtinio Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos filialo ataskaitoje nurodoma, kad ji *įsteigta 1973 m. birželio 19 d.* ir jai priklauso 13 narių. Valdybos pirmininkė – B. Šiurkienė, pavaduotoja – G. Lataitienė, sekretorė – S. Janušauskienė, išdininkė – G. Solovjova, narė – S. Jakubonytė.

**1973 m.** įvyko šeši Draugijos valdybos posėdžiai. Veikla buvo plėtojama šiomis kryptimis: klinikinių biocheminių tyrimo metodų unifikacija, inkstų ligų klinikinė laboratorinė diagnostika, navikinių ligų citologinė diagnostika, kraujo gamybos organų hematologinė diagnostika, imunopatologija. Apsvarstytas ir patvirtintas 1974 metų Draugijos posėdžių planas.

**1974 m.** pateiktoje Lietuvos TSR SAM Respublikinės laborantų (turinčių aukštąjį išsilavinimą) mokslinės draugijos 1973 metų veiklos ataskaitoje nurodoma, kad draugijoje yra 141 narys, t. y. narių skaičius padidėjo 16 asmenų, iš jų 1 biologijos mokslų daktaras, 5 mokslų kandidatai.

**1974 m. vasario 7 d.** Vilniuje įvyko Draugijos valdybos narių susirinkimas (protokolas Nr. 9). Buvo išklaudyta visasajunginės gydytojų laborantų mokslinės draugijos plenumo Maskvoje ataskaita (N. Geraitė), aptartas numatomas Kaune seminaras gastroenterologijos klausimais, svarstyti laboratorinės tamybės nuostatai.

**1974 m.** pateiktose ataskaitose nurodoma, kad Vilniaus gydytojų laborantų mokslinei draugijai (pirmininkė N. Geraitė) priklauso 77 nariai (naujai priimti 9, išėjo 7), organizuoti trys draugijos valdybos ir devyni visuotiniai draugijos posėdžiai. Kauno miesto gydytojų laborantų mokslinei draugijai (pirmininkė S. Jurgelionienė) priklauso 46 nariai, organizuota keturi draugijos valdybos ir dešimt visuotinių draugijos posėdžių. Šiaulių ir Panevėžio jungtinės draugijos filialas (pirmininkė B. Šiurkienė) turi 24 narius.

**1974 m. birželio 5 d.** Vilniuje įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos narių susirinkimas (protokolas Nr. 10). Buvo išklaudyta informacija apie pasirengimą Kaune vyksiančiam seminarui gastroenterologijos klausimais, taip pat svarstyta 1976 m. numatomos 2-osios respublikinės gydytojų laborantų mokslinės konferencijos tematika. S. Ruibys pasiūlė ją skirti hematologijos ir citologijos klausimams. Taip pat buvo pasiūlyta 1975 m. įdiegti citocheminę peroksidazės reakciją ūminei leukemijai diagnozuoti ten, kur yra hematologijos skyriai. Šiuo klausimu buvo parengtas raštas-kreipimasis Lietuvos TSR Medicinos mokslų koordinavimo tarybos pirmininko pavaduotojui J. Saboniui.

**1975 m. vasario 24 d.** Draugijos valdybos posėdyje (pirmininkė med. m. dr. N. Šiekštelienė, protokolą Nr. 11) buvo aptarta Draugijos ir jos filialų veikla 1974 m. ir svarstytas 1975 m. darbo planas. Pirmininkė prašė valdybos priimti naują pavaduotoją ir sekretorę, nes esamos dėl ligos šiame darbe nedalyvauja. Valdybos nariai nesutiko atleisti N. Šiekštelienės ir S. Stukonienės iš einamųjų pareigų iki ataskaitinės rinkiminės konferencijos.

1975 m. pateiktoje Draugijos 1974 metų veiklos ataskaitoje nurodoma, kad Draugija turi 147 narius. Jos nariai sudaro 88,5 proc. visų gydytojų laborantų. Tais metais išleistos fermentų nustatymo metodinės rekomendacijos. TSRS klinikinėse laboratorijose tobulinosi aštuoni asmenys, Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose – devyni.

**1975 m. gegužės mėn.** Kaune įvyko *respublikinis seminaras (3-iasis)* gastroenterologijos klausimais, kurį organizavo Respublikinės draugijos valdyba (protokolą Nr. 12), Kauno ir Kauno zonos, Vilniaus ir Vilniaus zonos, Panevėžio ir Šiaulių jungtinė bei Klaipėdos zonų draugijos.

**1976 m.** pateiktose Draugijos kraštų 1975 metų ataskaitose nurodoma, kad Vilniaus miesto gydytojų laborantų mokslinei draugijai (pirmininkė N. Geraitė-Fligelienė), 1975 m. gruodžio 31 d. duomenimis, priklauso 82 nariai, Kauno (pirmininkė S. Jurgelionienė) – 49 nariai, Šiaulių ir Panevėžio zonų jungtiniam draugijos filialui – 26 nariai.

**1976 m. vasario 18 d.** Vilniuje įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolą Nr. 13). Išklaustyta filialų 1975 metų ataskaitos ir patvirtintas 1976 metų darbo planas. Pateiktoje Draugijos (pirmininkė N. Šiekštelienė) veiklos ataskaitoje nurodoma, kad ataskaitiniu laikotarpiu Draugijos narių skaičius buvo 165 (7 mokslų kandidatai, 2 docentai, 3 vyresnieji moksliniai bendradarbiai). Draugijos nariai sudaro 89 proc. visų specialistų, jų skaičius padidėjo 8 nariais. Draugijos garbės narė yra gyd. Nijolė Čeponienė. Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 11 valdybos posėdžių, iš kurių trys jungtiniai su gastroenterologų, endokrinologų bei fizinės medicinos mokslinėmis draugijomis. Organizuota 10 seminarų, kuriuose aptarti unifikuoti laboratoriniai tyrimai, fermentų (transaminazių) nustatymo bei kiti klausimai. Gyd. L. Ziserson pasiūlė prietaisą, kuriuo patikimiau nustatomas australiškas antigenas. TSRS klinikinėse bazėse tobulinosi 5 asmenys, vietinėse – 6. „Žinijos“ draugijai priklauso 91 narys.

**1976 m. balandžio 1 d.** įvyko *respublikinis seminaras (4-asis)* laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės klausimais. Seminare dalyvavo 125 dalyviai. Seminarą pradėjo SAM vyr. terapeutas gyd. V. Kymantas. Jis supažindino su TSRS SAM įsakymu Nr. 380, LTSR SAM įsakymu Nr. 532, informavo, kad SAM įsteigtas organizacinis metodinis centras, kurio vienas iš veiklos tikslų – gerinti ir laboratorinės tarnybos darbą.

**1976 m. balandžio 1 d.** Klaipėdos miesto ir zonos aukštąjį išsilavinimą turinčių laborantų mokslinės draugijos pirmininke išrinkta I. Idzelienė (Klaipėdos respublikinė ligoninė) – šias pareigas perėmė iš gyd. R. Jurgučio; sekretore išrinkta G. Jaurienė, išdininke – R. Žemkauskienė.

**1976 m. spalio 13 d.** Draugijos pirmininkė kreipėsi į LTSR SAM Medicininių mokslinių draugijų tarybos pirmininką R. Skarulį ir pateikė jam paraišką dėl Draugijos perregistravimo. Nurodoma, kad Draugija įsteigta 1969 m. respublikinės aukštąjį išsilavinimą turinčių laborantų konferencijos visuotiniame narių susirinkime ir patvirtinta LTSR sveikatos apsaugos ministro 1969 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 651. 1975 m. gruodžio 31 d. Draugijoje registruoti 165 nariai. Sudėtyje yra keturi filialai: Vilniaus (82 nariai), Kauno (49 nariai), Klaipėdos (8), ir Šiaulių – Panevėžio (26 nariai). Draugijos pirmininkė yra med. m. kand. Nijolė Šiekštelienė – Valstybinio V. Kapsuko universiteto vyr. m. bendradarbė. Pateikti Draugijos įstatai.

**1977 m.** LTSR SAM įsakymu Nr. 698 *Draugija ir jos įstatai perregistruoti.*

**1976 m. spalio 15 d.** Vilniuje įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 14). Pirmininkavo med. m. kand. N. Šiekštelienė, sekretoriavo med. m. kand. S. Stukonienė. Buvo išklaustas N. Geraitės pranešimas apie unifikuotų metodų diegimą.

**1977 m. sausio 28 d.** Respublikinėje Kauno klinikinėje ligoninėje vyko pasitarimas laboratorijų darbo kokybės klausimais. Pranešimus skaitė G. Abraitienė, S. Jurgelionienė, gydytojos Teklė Jūratė Babonaitė, Valerija Galkienė ir Jadvyga Buinauskaitė.

**1977 m. sausio 28 d.** įvyko Draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 15). Pirmininkavo S. Jurgelionienė, sekretoriavo dr. S. Stukonienė. Pagrindinis klausimas – įvykusio pasitarimo laboratorijų darbo kokybės klausimais aptarimas. Taip pat buvo išklaustos filialų ataskaitos. Ataskaitiniu laikotarpiu (1976 m. gruodžio 31 d. duomenimis) Vilniaus m. draugijoje buvo 82 nariai (iš jų 1 mokslų daktaras, 4 mokslų kandidatai). Pirmininke išrinkta gyd. N. Geraitė-Fligelienė, sekretore – gyd. M. Pauliukienė, išdininke – gyd. A. Vinčienė. Kauno m. gydytojų laborantų mokslinei draugijai priklausė 50 narių, iš jų 1 mokslų kandidatas. Pirmininkė – S. Jurgelionienė, sekretorė – Mikniūtė, o draugijos garbės narė – gyd. N. Čeponienė. Klaipėdos miesto ir zonos draugijai (pirmininkė I. Idzelienė) ataskaitiniu laikotarpiu priklausė 29 nariai (vėliau nurodoma, kad iš viso yra 49 nariai). Jungtinės Šiaulių ir Panevėžio zonos mokslinės draugijos pirmininkė – gyd. B. Šiurkienė, ataskaitiniu laikotarpiu priklausė 29 nariai. Sąjunginei draugijos valdybai teiktoje Lietuvos gydytojų laborantų mokslinės draugijos 1976 m. ataskaitoje pažymėta, kad 1977 m. išvykus N. Geraitė-Fligelienei, papildomai į Draugijos valdybą įtraukti šie nariai: Germina Abraitienė ir Maisa Gubanova. Draugijos sekretorei S. Stukonienei išvykus į Prancūziją, sekretoriaus pareigas valdybos sprendimu pavesta eiti Danutei Paužienei.

**1977 m. birželio 15 d.** įvyko Draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 16). Darbotvarkėje: vyr. laborantės S. Jurgelionienės pranešimas „LTSR SAM gydytojų laborantų konsultacinės tarybos veikla ir problemos“ bei N. Šiekštelienės pranešimas „Kaip įtraukti gydytojus laborantus praktikus į mokslinę veiklą“.

**1978 m. vasario 9 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 17). Posėdyje buvo pateiktos Vilniaus, Kauno, Šiaulių - Panevėžio, Klaipėdos miestų bei zonų gydytojų laborantų mokslinių draugijų pirmininkų ataskaitos, išklaustas pranešimas apie pasirengimą įvyksiančiai konferencijai, tvirtinamas valdybos darbo planas. Nurodyta, kad ataskaitiniu laikotarpiu, 1977 m. gruodžio 31 d., Draugijos narių buvo 200 ir tai sudarė 91 proc. visų gydytojų laborantų (1 mokslų daktaras, 7 mokslų kandidatai, iš jų 2 docentai, 3 vyr. moksliniai bendradarbiai).

**1978 m. gegužės 24 d.** įvyko Draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 18). Posėdyje buvo išsamiai aptartas darbas organizuojant 2-ąją Draugijos konferenciją. Laiške Medicinos mokslų koordinavimo tarybos pirmininkui prof. A. Telyčėnui Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos pirmininkė N. Šiekštelienė rašo, kad valdyba numatė tokias konferencijos organizavimo išlaidas: konferencijos darbai – 400 rublių (pagal galutinę sąskaitą kainavo 150 rub.), konferencijos programa – 40 rub. (pagal galutinę sąskaitą kainavo 50 rub.), salės nuoma – 15 rub. (pagal galutinę sąskaitą kainavo 200 rub., salės apipavidalinimas – 25 rub.) – iš viso 455 rub. (pagal galutinę sąskaitą 425 rub.).

**1978 m. rugsėjo 28 d.** įvyko LTSR SAM, Respublikinės ir Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 19), kuriame buvo aptartas pasiruošimas 2-ajai respublikinei Draugijos mokslinei konferencijai. Numatyta jos data – 1978 m. lapkričio 23 d. Protokolą pasirašė pirmininkė N. Šiekštelienė ir sekretorė D. Paužienė. Pridedama ministro V. Kleizos kalba.

**1978 m. lapkričio 16 d.** įvyko LTSR SAM, Respublikinės ir Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 20). Aptarti konferencijos organizaciniai klausimai: salės Menininkų rūmuose paruošimas, registracija, apgyvendinimas viešbutyje, kiti klausimai.

**1978 m. lapkričio 22 d.** įvyko LTSR SAM, Respublikinės ir Vilniaus m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 21). Jame svarstyti organizaciniai 2-osios respublikinės gydytojų laborantų mokslinės konferencijos, kuri numatyta 1978 m. lapkričio 23 d., klausimai.

**1978 m. lapkričio 23 d.** įvyko *2-asis Draugijos suvažiavimas ir 2-oji respublikinė mokslinė konferencija*, skirta kraujo ligų laboratorinei diagnostikai, ir joje buvo pateikta Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos veiklos (1972–1978 m.) ataskaita. Šiuo laikotarpiu draugijos pirmininkė buvo med. m. kand. Nijolė Šiekštelienė (Vilniaus universiteto Širdies ir kraujagyslių chirurgijos laboratorijos vyr. m. bendradarbė), pavaduotojas – med. m. kand. Stasys Ruibys, sekretorė – med. m. kand. Sofija Stukonienė, išdininkė – biol. m. kand. Raimonda Rudzkienė, nariai – med. m. kand. Česlava Lenkauskaitė, gyd. Nauma Geraitė-Fligelienė, gyd. stomatologė Stasė Jurgelionienė, gyd. stomatologė Aldona Gužienė, dėstytoja Poiata Gediminaitė, gyd. Liudmila Ziserson, gydytojas laborantas Vytautas Vyčas. Revizijos komisijos pirmininkė – gyd. I. Avtonomovienė, narės – gydytojos E. Gureckienė ir D. Tamošaitytė. Nurodyta, kad per ataskaitinį laikotarpį organizuota 18 respublikinės draugijos valdybos posėdžių, 57 zoniniai bei tarpzoniniai seminarai, 4 respublikiniai seminarai, parengtos dvi mokslų kandidato disertacijos (I. Idzelienė ir P. Gediminaitė). Draugijos narių skaičius 1978 m. lapkričio 23 d. buvo 234 (1972 m. – 125). Draugijos lėšos 1978 m. lapkričio 23 d. sudarė 816 rub. 28 kap. Pateikta revizijos komisijos ataskaita, konferencijos rekomendacijos.

**Suvažiavime pateiktos Draugijos kraštų (zonų) ataskaitos.** Ataskaitiniu laikotarpiu (1972 - 1978 m.) *Vilniaus* m. gydytojų laborantų mokslinei draugijai (rinkimai įvyko 1977 m. kovo mėn.) vadovavo gyd. R. A. Paužienė, pavaduotoja – K. Kitrienė, išdininkė – A. Vinčienė, nariai – med. m. dr. A. Malachovskis, G. Stasevičienė, L. Vareikienė, M. Gubanova, med. m. kand. doc. S. Ruibys, I. Avtonomovienė, Griškevičienė. Revizijos komisiją sudarė pirmininkė V. Juškaitė, nariai – gyd. Sarkisjan, gyd. Šliosberg. Ataskaitiniu laikotarpiu šioje draugijoje buvo 120 narių (95 proc. specialybės darbuotojų). *Kauno* m. gydytojų laborantų mokslinei draugijai vadovavo Stasė Jurgelionienė. *Klaipėdos* miesto ir zonos gydytojų laborantų mokslinės draugijos pirmininke išrinkta Irena Idzelienė, išdininke – Rūta Žemkauskienė, sekretore – Bronė Gedvilienė, narėmis tapo D. Ramonaitė, O. Paškauskienė. Jungtinei *Šiaulių ir Panevėžio* zonų gydytojų laborantų mokslinei draugijai vadovavo Birutė Šiurkienė, pavaduotoja buvo Genovaitė Lataitienė, sekretorė – Stefa Janušauskienė, išdininkė – G. Solovjova, narės – E. Jakubonytė, Z. Lipštienė, A. Deveikienė.

**1978 m. lapkričio 23 d.** LTSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos suvažiavimo metu vykusioje *ataskaitinėje rinkiminėje konferencijoje išrinkta nauja valdyba*. Pirmajame posėdyje

(protokolas Nr. 1, tęsiant senąją numeraciją – 22) išrinkta naujoji Draugijos valdyba: pirmininkas – med. m. kand. Stasys Ruibys, pavaduotoja – Germina Abraitienė, sekretorė – Regina Danutė Paužienė, išdininkė – Ona Lileikienė, nariai: S. Jurgelionienė, med. m. kand. A. Vaikšnytė, biol. m. kand. G. Miškinytė, med. m. kand. Č. Lenkauskaitė, biol. m. kand. I. Idzelienė, gyd. B. Šiurkienė, gyd. G. Lataitienė, gyd. A. Arlauskaitė, med. m. kand. A. Minelgienė, gyd. P. Gediminaitė, biol. m. dr. A. Malachovskis. Revizijos komisijos pirmininke išrinkta biol. m. kand. Raimonda Rudzkienė, narės – N. Šiekštelienė, I. Avtonomovienė.

**1979 m. sausio 25 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 2 (23)). Darbotvarkėje – svarstyti moksliniai darbai, pateikti visasajunginiam gydytojų laborantų suvažiavimui. Nutarta rekomenduoti šiuos darbus: R. Dikčiūtės, N. Statulevičienės, S. Ruibio „Gliukozės-6-fosfatdehidrogenazės tyrimas eritrocituose praktiškai sveikiems žmonėms“, V. Jurgelevičiaus, V. Kučinsko „Genetinių ligų laboratorinės diagnostikos organizaciniu klausimu“, Z. A. Kučinskienės „Chromatografinis lipidų tyrimas diagnozuojant šeiminę hipercholesterinemiją“, J. Žemaitaitės, E. Puodžiūnienės, V. Danilčik „Lipidų apykaita ir klinikinių duomenų ryšys esant vaikų neaiškos etiologijos ekstrasistolijomis bei vaikų miokardo distrofijai“, A. Minelgienės „Citomorfologinis tyrimas vertinant chemoterapijos efektyvumą esant kiaušidžių vėžiui“.

**1979 m. vasario 23 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 3 (24)). Buvo sudarytas ir patvirtintas Draugijos veiklos planas. Pradėti svarstyti 1968 m. patvirtinti Lietuvos TSR mokslinės laborantų su aukštuoju išsilavinimu medicinos draugijos įstatai.

**1979 m. gegužės 26 d.** Klaipėdoje įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 4 (25)). Svarstyta valdybos veikla, bendradarbiavimas su kitomis medicinos mokslinėmis draugijomis, kitos konferencijos tematika ir kt.

**1979 m. rugsėjo 14 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 5 (26)). Buvo išrinkti delegatai į 2-ąjį visasajunginį gydytojų laborantų suvažiavimą.

**1979 m.** įvykusių Kauno m. gydytojų laborantų mokslinės draugijos rinkimų metu pirmininke išrinkta Antanina Vaikšnytė, pavaduotoja – Jadvyga Buinauskaitė, narėmis tapo Sofija Mikniūtė, Stasė Onusaitytė, Stasė Jurgelionienė, Nijolė Čegienė.

**1980 m. vasario 6 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 6 (27)). Buvo svarstytos Draugijos filialų 1979 metų ataskaitos, sudarytas 1980 metų darbo planas. 1980 m. vasario 15 d. pateikta 1979 metų Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos ataskaita.

**1980 m. balandžio 9 d.** Lietuvos TSR sveikatos apsaugos ministro pavaduotojo J. Songailos pasirašytu įsakymu Nr. 239 tvirtinama naujos sudėties Konsultacinė taryba laboratorijų reikalams (pirmasis toks įsakymas Nr. 750 buvo išleistas 1970 m. lapkričio 24 d.). Konsultacinės tarybos sudėtis: pirmininkė – S. Jurgelionienė, pavaduotoja – G. Abraitienė, sekretorė – Z. Baniulienė, nariai – S. Ruibys, A. Augustinavičienė, A. Bardzilauskienė, J. Dapkienė, O. Lileikienė, M. Liubartienė, T. Milašius, M. Moroženė, D. Paužienė.

**1981 m. gegužės 7 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 7 (28)). Svarstytas Vilniaus gydytojų laborantų mokslinės draugijos įkūrimo 25-mečio minėjimo klausimas. Nurodoma, kad Draugija yra organizavusi mokslines konferencijas 1972 ir 1978 metais.

**1981 m. lapkričio 11 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 8 (29)). Darbotvarkėje: LTSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos pirmininko rinkimų klausimas po pirmininko doc. S. Ruibio mirties 1981 m. rugsėjo 18 d.

**1981 m. gruodžio 1 d.** Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos išrinktoji pirmininkė med. m. kand. Č. Lenkauskaitė laiškuose, adresuotuose LTSR SAM Medicininių mokslinių draugijų tarybos pirmininkui med. m. kand. R. Skaruliui, Respublikinio mokslinės medicininės informacijos skyriaus vedėjui med. m. kand. E. Toločkai, LTSR SAM vyr. laborantei gyd. S. Jurgelionienei, taip pat visasajunginės gydytojų laborantų mokslinės draugijos pirmininkei prof. A. S. Petrovai, informuoja, kad siunčiamas protokolas apie valdybos narių pasiskirstymą pareigomis po mokslinės draugijos pirmininko doc. S. Ruibio mirties: pirmininkė – med. m. kand. Česlava Lenkauskaitė, pavaduotojos – Regina Danutė Paužienė, Germina Abraitienė, sekretorė – biol. m. kand. Genovaitė Miškinytė, išdininkė – Ona Leleikienė, nariai – S. Jurgelionienė, biol. m. kand. A. Malachovskis, med. m. kand. A. Vaikšnytė, biol. m. kand. I. Idzelienė, biol. m. kand. P. Gediminaitė, gyd. B. Šiurkienė, gyd. G. Lataitienė, gyd. A. Arlauskaitė. Revizijos komisija: pirmininkė – biol. m. kand. R. Rudzkienė, narės – med. m. kand. N. Šekštelienė, gyd. I. Avtonomovienė.

**1981 metais** organizuoti trys valdybos posėdžiai (toliau protokolų numeracija tęstinė nuo 1-ojo protokolo 1968 m.) Nr. 30, 31, 32). 1981 m. gruodžio 31 d. Draugijoje buvo 277 nariai, iš jų 1 mokslų daktaras, 23 mokslų kandidatai, 3 docentai, 7 vyr. mokslo darbuotojai. Draugijos nariai sudaro 87 proc. visų gydytojų laborantų.

**1982 m. sausio 27 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 33), kuriame buvo pateiktos zonų (kraštų) ir miestų 1981 m. veiklos ataskaitos, patvirtinti 1982 metų planai. 1982 m. vasario 3 d. parengta detali Draugijos 1981 metų ataskaita, pasirašyta pirmininkės Č. Lenkauskaitės. Ataskaita buvo išsiųsta į Maskvą V. K. Sokolovai. Nurodoma, kad per 1981 m. organizuoti trys valdybos posėdžiai.

**1982 m. lapkričio 23 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 34), kuriame aptarti numatomos konferencijos organizaciniai reikalai, pasiruošimas 1982 metų ataskaitai.

**1983 m. sausio 4 d.** įvyko valdybos posėdis (protokolas Nr. 35), kuriame pateiktos ir aptartos 1982 metų zonų ir miestų draugijų veiklos ataskaitos ir 1983 metų planai.

**1983 m. gegužės 10 d.** laiške Medicininių mokslinių draugijų tarybos pirmininkui med. m. kand. R. Skaruliui draugijos pirmininkė Č. Lenkauskaitė informuoja, kad Respublikinė gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdyba rinkimams į SAM Medicininių mokslinių draugijų tarybą siūlo Stasę Jurgelionienę, Zitą Aušrelę Kučinskienę (patvirtinta).

**1983 m. birželio 14 d.** įvyko valdybos posėdis (protokolas Nr. 36), kuriame buvo aptartas pasirengimas Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos konferencijai.

**1983 m. rugsėjo 14 d.** įvyko valdybos posėdis (protokolas Nr. 37), kuriame buvo aptartas pasirengimas Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos konferencijai. Buvo siūlyta prašyti Sveikatos apsaugos ministro pavaduotojo M. Zaikausko pasakyti konferencijos atidarymo kalbą. Taip pat aptarti kandidatai į naująją valdybą.

**1983 m. spalio 19 d.** Kaune įvyko *3-iasis Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos suvažiavimas ir 3-ioji respublikinė konferencija*. Konferencijos tema – virškinimo organų ligų laboratorinė diagnostika ir kiti aktualūs klausimai. Draugijos valdybos pirmininkė Č. Lenkauskaitė pateikė Draugijos ir jos valdybos veiklos 1979– 1983 m. ataskaitą. Joje nurodoma, kad per ataskaitinį laikotarpį organizuota 14 valdybos posėdžių. Suvažiavimo metu išrinkta nauja 15 as- menų valdyba.

Įvyko naujai išrinktos valdybos posėdis (protokolas Nr. 1 (38), kuriam pirmininkavo med. m. kand. E. Razgauskas ir kuriame buvo pasiskirstyta pareigos.

*Pirmininke išrinkta Respublikinės Vilniaus klinikinės ligoninės (buv. Dzeržinskio g. 340) Diagnostikos laboratorijos vedėja Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto docentė med. m. kand. Zita Aušrelė Kučinskienė.* Pavaduotojos – G. Abraitienė, D. Paužienė, sekretorė – Onkologijos mokslinio instituto vyr. mokslo bendradarbė med. m. kand. S. Stukonienė, išdininkė – Respublikinės Vilniaus klinikinės ligoninės konsultacinės poliklinikos diagnostikos laboratorijos vedėja A. Duobienė, nariai: gyd. lab. S. Jurgelionienė – neetatinė LTSR SAM vyr. laborantė ir atsakinga už organizacinio metodinio darbo komisijos veiklą, gyd. lab. N. Čegienė – Kauno miesto ir zonos draugijos pirmininkė, leidybos komisijos pirmininkė, biol. m. kand. I. Idzelienė – Klaipėdos miesto ir zonos pirmininkė ir atsakinga už medicinos mokslo pasiekimų įdiegimo į praktiką komisijos darbą, prof. dr. A. Praškevičius – Kauno medicinos instituto rektorius, med. m. kand. doc. Č. Lenkauskaitė – darbo su jaunaisiais mokslininkais ir jaunaisiais specialistais komisijos pirmininkė, gyd. lab. G. Lataitienė – Panevėžio miesto ir zonos draugijos pirmininkė, gyd. lab. N. Markevičienė – Ukmergės r. centrinės ligoninės laboratorijos vedėja, biol. m. kand. vyr. m. bendradarbė G. Miškinytė – mokslo žinių propagavimo ir „Žinijos“ darbo organizavimo komisijos pirmininkė, gyd. lab. R. Žemkauskienė – Vilniaus miesto ir zonos draugijos pirmininkė bei medicinos darbuotojų ideologinio, politinio ir etinio auklėjimo komisijos pirmininkė, gyd. lab. B. Šiurkienė – Šiaulių ir Panevėžio miestų ir zonos draugijos pirmininkė.

Revizijos komisija: pirmininkė – gyd. lab. R. Rudzkienė, narės – gyd. lab. I. Avtonomovienė, biol. m. kand. vyr. m. bendradarbė V. Siekštelienė, gyd. lab. Z. Baniulienė, med. m. kand. I. Ulvydienė.

**1983 m. gruodžio 12 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 39) ir Respublikinės laboratorinės tarnybos konsultacinės tarybos posėdis (Kauno klinikų prie KMI diagnostikos laboratorijoje). Svarstyti laboratorinių tyrimų informatyvumo bei gydytojų laborantų atestacijos bei kvalifikacijos kėlimo klausimai.

**1984 m. sausio 13 d.** įvyko Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 40), kuriame svarstytos miestų ir zonų draugijų veiklos ataskaitos, 1984 metų planai.

**1984 m. gegužės 18 d.** įvyko Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis Klaipėdoje (laive „Gintaras“) (protokolas Nr. 41). Numatyta sukurti firminį Draugijos blanką, emblemą; kalbėta apie mokslinių žinių propagavimą ir „Žinijos“ darbo organizavimą, darbą su jaunaisiais mokslininkais ir jaunaisiais specialistais.

**1984 m. gruodžio 12 d.** įvyko Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis Kaune (protokolas Nr. 42). Darbotvarkėje: biocheminių tyrimų apžvalga, būtinųjų tyrimų atranka, pasiruošimas visuotinei dispanserizacijai. Per ataskaitinį laikotarpį organizuotos dvi mokslinės praktinės konferencijos Vilniuje ir Klaipėdoje.

**1985 m. sausio 28 d.** įvyko Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 43). Svarstytos 1984 m. ataskaitos bei 1985 metų planai. 1985 m. vasario 15 d. pateikta valdybos ataskaita, kurią pasirašė pirmininkė med. m. kand. Z. A. Kučinskienė, sekretorė med. m. kand. S. Stukonienė.

**1985 m. gegužės 17 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 44). Darbotvarkėje: visasąjunginio gydytojų laborantų suvažiavimo aptarimas, dalyvavimas šios organizacijos valdybos rinkimuose. Į valdybą išrinktos Z. A. Kučinskienė, S. Jurgelionienė.

**1986 m. sausio 27 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 45), kuriame aptartos 1985 m. zonų veiklos ataskaitos bei 1986 m. planai. Nurodoma, kad 1985 m. gruodžio 31 d. Vilniaus filiale registruoti 139 nariai, Kauno – 76, Klaipėdos – 59 ir jungtiniame Šiaulių ir Panevėžio filiale – 50 narių. Taigi iš viso Draugijoje yra 324 nariai, ir tai sudaro 92 proc. visų respublikos gydytojų laborantų, iš jų 12 mokslų kandidatų, 11 turėjo aukščiausiąją kategoriją, 29 – pirmąją, 19 – antrąją.

**1986 m. kovo 20 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 46), kuriame pateikta laboratorinės tarnybos 1985 metų darbo analizė, apsvarstytas biocheminių ir klinikinių tyrimų kokybės kontrolės klausimas.

**1986 m. gegužės 22 d.** įvyko išvažiuojamasis Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis Panevėžyje (protokolas Nr. 47), kuriame S. Jurgelionienė perskaitė pranešimą „Laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės klausimu“, S. Stukonienė – „Citomorfologinis metodas gimdos kaklelio vėžio profilaktikai ir ankstyvai diagnostikai“, B. Šiurkienė pateikė jungtinio Šiaulių ir Panevėžio filialo veiklos ataskaitą. *1986 metais jungtinė Šiaulių ir Panevėžio gydytojų laborantų draugija išsiskyrė į atskiras Šiaulių miesto ir krašto bei Panevėžio miesto ir krašto draugijas.*

**1987 m. sausio 19 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 48), kuriame vyr. terapeutas E. Razgauskas papasakojo apie laboratorinės tarnybos pasiruošimą centralizacijai, Z. A. Kučinskienė pasidalijo įspūdžiais iš visasąjunginio gydytojų laborantų draugijos valdybos plenumo Maskvoje. Ji pasiūlė pradėti svarstyti Draugijos pavadinimo keitimą. Teiktas siūlymas vadinti Klinikinės biochemijos ir laboratorinės diagnostikos draugija. Valdybos posėdyje numatytas organizuoti seminaras gydytojams-laborantams apie „Eksan-G“ analizatorių.

**1987 m. balandžio 22 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 49), kuriame aptartas numatomos respublikinės konferencijos organizavimas 1988 metais.

**1987 m. gruodžio 17 d.** Ukmergės r. centrinėje ligoninėje įvyko išvažiuojamasis Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (protokolas Nr. 50),

kuriame aptarti gydytojų laborantų atestacijos klausimai, dalyvauta Ukmergės RCL gydytojų konferencijoje (skaityti 3 pranešimai).

**1988 m. spalio 13–14 d.** Palangoje įvyko 4-oji Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos konferencija, organizuota kartu su respublikine Gerontologų ir geriatrų draugija (pirmininkas – dr. M. Čobotas) ir kuri skirta medžiagų apykaitos ligų laboratorinei diagnostikai. Kartu buvo organizuota ir Draugijos ataskaitinė rinkiminė konferencija. Med. m. dr. doc. Z. A. Kučinskienė pateikė detalią Draugijos ir jos valdybos veiklos 1983–1988 metų ataskaitą. Šioje konferencijoje išrinkta naujoji Draugijos valdyba. Pirmininkė – habil. dr. prof. Z. A. Kučinskienė (Vilnius); pavaduotojai – G. Abraitienė (Kaunas), med. m. kand. doc. V. Urmonas (Vilnius); sekretorius – med. m. kand. vyr. dėst. G. Zaleskis (Vilnius); išdininkė – A. Duobienė (Vilnius); nariai – B. Baliūnienė (Vilnius), Z. Baniulienė (Kaunas), N. Čegienė (Kaunas), biol. m. kand. I. Idzelienė (Klaipėda), S. Jurgelionienė (Kaunas), V. Kazlauskienė (Šiauliai) (1990 m. dėl objektyvių priežasčių ją pakeitė N. Šiurkutė), M. Markevičienė (Ukmergė), S. Maselienė (Panevėžys), med. m. kand. S. Stukonienė (Vilnius), E. Švilponienė (Vilnius), med. m. kand. I. Ulvydienė (Vilnius), R. Žemkauskienė (Vilnius). Revizijos komisija: pirmininkė – P. Paužienė (Vilnius), nariai – B. Jablonskienė (Klaipėda), T. Barkovskis (Vilnius).

Oficialiai atidarant konferenciją pirmą kartą buvo paskelbta, kad *Draugija nutraukia ryšius su visasąjungine gydytojų laborantų moksline draugija kaip jos padalinys*.

Naujai išrinktai Draugijos valdybai rekomenduota savo veikloje atkreipti dėmesį į šiuos klausimus: stiprinti ryšius su kitomis mokslinėmis draugijomis; aktyviau įtraukti medicinos mokslo įstaigų darbuotojus į gydytojų laborantų mokslinės draugijos veiklą; kreiptis į Lietuvos SAM ir raginti, kad klinikinės diagnostikos laboratorijos būtų aprūpintos reikalinga aparatūra ir cheminiais reagentais, nes medicinos mokslo pažanga susijusi ne tik su aukštos kvalifikacijos specialistais, bet ne mažiau – su laboratorijų techniniu aprūpinimu; remti specialiojo vidurinio išsilavinimo laborantų draugijos veiklą; ne visi gydytojai laborantai yra Draugijos nariai, o dalyvavimas Draugijos veikloje yra viena iš specialistų kvalifikacijos kėlimo formų.

**1988 m. spalio 14 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos naujai išrinktos valdybos posėdis (Nr. 51), kurio metu valdybos nariai pasiskirstė pareigomis, aptarė veiklos gaires.

Po 1988 m. spalio mėn. įvykusios konferencijos Palangoje iki 1991 m. gruodžio mėn. Draugijos valdyba į bendrus posėdžius rinkosi 9 kartus.

**1988 m. gruodžio 15 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 52), kuriame svarstytas klausimas dėl laboratorinės diagnostikos dalyko studentams įvedimo Vilniaus universiteto Medicinos fakultete ir Kauno medicinos akademijoje. Toks dalykas – *klinikinė biochemija ir laboratorinė diagnostika* – nuo 1989 m. yra dėstomas abiejų aukštųjų mokyklų studentams medikams.

Taip pat svarstytas klausimas dėl biologinio išsilavinimo gydytojų laborantų atestacijos įvedimo. Tokia atestacija įvesta nuo 1989 m.

**1989 m. vasario 21 d.** Laboratorinės tarnybos būklė buvo svarstyta SAM kolegijos posėdyje. Pritarta specialistų atestacijai, laboratorinės diagnostikos dalyko įvedimui studentams. Svarbiausia kolegijos posėdyje svarstyta problema – laboratorijų aprūpinimas įranga, reagentais, vienkartinėmis priemonėmis, mėgintuvėliais, kt.

**1989 m. balandžio mėn.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 53), kuriame buvo aptartas seminaro „Apsinuodijimų nitratais ir nitritais klinika ir laboratorinė diagnostika“ organizavimas 1989 m. balandžio 20 dieną.

**1989 m. balandžio 20 d.** įvyko 5-asis respublikinis seminaras „Apsinuodijimų nitratais ir nitritais klinika ir laboratorinė diagnostika“.

**1989 m. lapkričio 16 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 54), kuriame svarstytas centralizuotai planuojamų spausdinti laboratorinių tyrimų lapelių turinys. Šiame posėdyje aptarti trūkstamų medicininių priemonių parodos, kuri planuojama 1989 m. lapkričio 22–25 d., organizavimo klausimai. Tokia paroda įvyko ir joje buvo atskiras laboratorinės įrangos skyrius.

**1990 m. sausio 25 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 55). Aptartas seminaro, skirto kraujo krešėjimo sistemos tyrimams, organizavimo klausimas.

**1990 m. gegužės 23 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 56). Aptarti klausimai, susiję su galimybe gaminti, išbandyti ir diegti į praktiką laboratorijoms reikalingą aparatūrą, reagentus. Kalbėta apie lietuviškąjį hemoglobinometrą, kurį sukonstravo Fizikos instituto lazerinės optikos susivienijimas „Eksma“. Tai jau antras Lietuvoje sukurtas laboratorinis prietaisas. Pirmasis buvo Biochemijos institute sukurtas, Vilniaus universiteto ligoninėje Santariškių klinikose išbandytas ir Panevėžyje gaminamas gliukozės kraujyje nustatymo biocheminis analizatorius „Eksan-G“.

**1991 m. vasario 28 d.** įvyko Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos valdybos posėdis (Nr. 57). Šiame posėdyje svarstyti apibendrinti siūlymai dėl *Draugijos pavadinimo ir gydytojo laboranto termino*. Aptarti šie termino siūlymai: laborantas su aukštuoju išsimokslinimu, klinikinis technologas, klinikinis biologas. Pirmieji du atmesti, patvirtintas pavadinimas „klinikinis biologas“. Pribrendo reikalas keisti ir draugijos pavadinimą. Kitose valstybėse dabartiniu pavadinimu draugijų nėra. Iki šiol mes buvome visasajunginės gydytojų laborantų mokslinės draugijos padalinys. Formaliai 1989 m. *Lietuvos draugija atsiskyrė nuo visasajunginės draugijos* ir nemokėjo mokesčio, tačiau šį žingsnį, kaip ir draugijos pavadinimą, gali įteisinti tik suvažiavimas. Valdyba jau nuo metų pradžios svarstė šį klausimą ir vieningai sutarė dėl *Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos* pavadinimo.

**1991 m. gegužės 16 d.** įvyko 6-asis respublikinis seminaras, skirtas kraujo krešėjimo sistemos tyrimams aptarti.

**1991 m. rugsėjo 26 d.** įvyko Draugijos valdybos posėdis (Nr. 58). Jame nutarta kvalifikacinių kategorijų įgijimo atestaciją vykdyti akivaizdiniu būdu, t. y. atsakymams nenaudojant kompiuterio.

**1991 m. spalio mėn.** įvyko Sovietų Sąjungos gydytojų laborantų mokslinės draugijos suvažiavimas. Lietuvai, kaip draugijos padalinii, buvo skirtos trys vietos. Lietuva negalėjo dalyvauti ir balsuoti tokia renginyje kaip visasajunginės draugijos suvažiavimas, o dalyvavo stebėtojų teisėmis (V. Kuosaitė, P. Paužienė). Visasajunginės draugijos pavadinimas taip pat buvo pakeistas į visasajunginę klinikinės laboratorinės diagnostikos draugiją. Gavome kvietimą stoti į šią draugiją. Bet valdyba spręsti tokio klausimo neturi teisės, nes tai – suvažiavimo kompetencija. Be abejo, Lietuvos draugija nesutiks dalyvauti tokios organizacijos veikloje kaip jos filialas ar padalinys.

**1991 m. lapkričio 11 d.** SAM patvirtino *klinikinio biologo* pavadinimą tiems laboratorijų darbuotojams, kurie yra baigę ne medicinos aukštąjį mokslą. Taigi dabar aukštąjį mokslą įgijusių laboratorijų darbuotojų nomenklatūroje yra šie du pavadinimai: *klinikinės laboratorijos gydytojas* ir *klinikinis biologas*.

**1991 m. lapkričio 28 d.** įvyko Draugijos valdybos posėdis (Nr. 59). Svarstyti du klausimai: firmos „Coultronix“ (Prancūzija) dalyvavimo parodoje organizaciniai klausimai (paroda vyks gruodžio 3 d.); antrasis klausimas – pasiruošimas 1-ajam Lietuvos gydytojų laborantų suvažiavimui. Jame nuspręsta siūlyti pakeisti Lietuvos gydytojų laborantų mokslinės draugijos (pagal įstatus draugija vadinosi Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinė draugija) pavadinimą į *Lietuvos laboratorinės medicinos draugiją*. Tokiam sprendimui valdyba pritarė vienbalsiai.

**1991 m. gruodžio 4 d.** įvyko 4-asis istoriniu tapęs Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos ir 1-asis Lietuvos gydytojų laborantų mokslinės draugijos suvažiavimas, kuriame detalai apžvelgta ne tik Draugijos 1989–1991 metų veikla, bet ir svarbiausi Draugijos nuveikti darbai nuo pat jos įsikūrimo.

*Suvažiavimas patvirtino naująjį Draugijos pavadinimą – Lietuvos laboratorinės medicinos draugija (LLMD). Jos pirmininke išrinkta prof. habil. dr. Zita Aušrelė Kučinskienė.*

Suvažiavime išrinkta Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos valdyba, kurią sudarė 14 narių. Po suvažiavimo vykusiam valdybos posėdyje (Nr. 60; numeracija tęstinė nuo Draugijos įkūrimo) nariai pasiskirstė pareigomis: pirmininkė – Z. A. Kučinskienė, pavaduotojos – G. Abraitienė (Kaunas) ir I. Idzelienė (Klaipėda), sekretorius – G. Zaleskis, o jam išvykus – R. Petrauskienė (Vilnius); išdininkė – A. Duobienė (Vilnius); finansinės priežiūros komisiją sudarė: V. Budrytė (Vilnius), A. Damaševičienė (Panevėžys), I. Jablonskienė (Klaipėda), O. Paškauskienė (Plungė); profesinės etikos komisijos pirmininkė (per paskutiniuosius 5 metus neteko svarstyti nusižengimų etikai) – N. Markevičienė (Ukmergė); leidybinė-spaudos komisija – V. Urmonas (Vilnius), D. Dainauskienė (Vilnius), I. Vilimienė (Mažeikiai). Pastaroji valdybos veikloje dirbo metus, o jai išvykus į valdybą buvo įtraukta Šiaulių krašto draugijos pirmininkė V. Makštutienė.

**Lietuvos laboratorinės medicinos draugija** vienija 5-ioose kraštuose veikiančias draugas.

**Vilniaus miesto ir krašto** (filialo) laboratorinės medicinos mokslinė draugija (pradžioje kaip gydytojų laborantų mokslinė draugija) veikia nuo 1952 metų, o oficialia įsteigimo data laikomi 1955 metai. Nuo 1991 m. šio Draugijos filialo pirmininku išrinktas doc. V. Urmonas. 1995 metų duomenimis, jai priklauso 164 nariai. Iš jų 5 turi mokslo laipsnius (1 profesorius, habilituotas mokslų daktaras, 4 mokslų daktarai), 85 turi kvalifikacines kategorijas (10 – aukščiausiąją, 30 – pirmąją ir 45 – antrąją kvalifikacinę kategorijas). Tai vienas iš gausiausių ir savo veikla aktyviausių Draugijos filialų.

**Kauno miesto ir krašto** (filialo) laboratorinės medicinos mokslinė draugija (pradžioje kaip gydytojų laborantų draugija) savo veiklą pradėjo 1953 m., o įkūrimo data yra 1955 metai. Ataskaitiniu laikotarpiu šio Draugijos filialo pirmininke išrinkta Kauno akademinių klinikų Biochemijos laboratorijos vedėja G. Abraitienė. Draugija vienija 107 narius, iš jų 1 turi mokslinį laipsnį (prof. habil. dr.), 33 turi kvalifikacines kategorijas (12 – aukščiausiąją, 19 – pirmąją ir 24 – antrąją).

**Klaipėdos miesto ir krašto** (filialo) draugija veikia nuo 1962 metų. Nuo 1975 metų šiai draugijai vadovauja dr. I. Idzelienė. Draugijoje 65 nariai, iš kurių 1 mokslų daktaras, 20 turi kvalifikacines kategorijas (1 – aukščiausiąją, 5 – pirmąją ir 15 – antrąją kvalifikacinę kategorijas). **Šiaulių krašto** (filialo) laboratorinės medicinos mokslinei draugijai nuo 1991 metų vadovauja Šiaulių respublikinės ligoninės laboratorijos vedėja gyd. V. Makštutienė. Šiai draugijai priklauso 38 nariai, iš kurių 1 turi aukščiausiąją, 3 – pirmąją ir 6 – antrąją kvalifikacinę kategorijas.

**Panevėžio krašto** (filialo) draugijai ataskaitiniu laikotarpiu vadovavo Panevėžio respublikinės ligoninės laboratorijos vedėja A. Damaševičienė. Draugija turi 26 narius.

Per laikotarpį nuo 1988 m. iki 1991 m. 181 gydytojas ir klinikinis biologas kėlė savo kvalifikaciją įvairiuose specializacijos ir tobulinimosi kursuose Vilniuje.

1989–1991 metų Draugijos ataskaitoje pažymėta, kad šalyje veikia 362 klinikinės diagnostinės laboratorijos. Iš viso yra atlikta: 1989 m. – 57 296 300 tyrimų, 1990 m. – 51 302 400 tyrimų. Vienam gyventojui teko: 1989 m. – 15,5 tyrimo, o 1990 m. – 13,7 tyrimo.

Suvažiavime pažymėta, kad užmegzti tarptautiniai ryšiai su atitinkamomis Latvijos, Estijos, Švedijos, Suomijos draugijomis.

Savo posėdžiuose, kurie paprastai vyksta du tris kartus per metus, valdyba svarsto aktualius šiai tarnybai klausimus.

**1992 m. vasario 3–5 d.** Tartu organizuotas *1-asis Baltijos šalių Laboratorinės medicinos kongresas*, kurio viena iš organizatorių bei aktyvių dalyvių buvo Lietuvos laboratorinės medicinos draugija.

**1992 m. balandžio 28 d.** Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje įregistruoti *Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos įstatai*.

**1993 m. vasario 18 d.** Draugijos valdybos posėdyje (Nr. 61) buvo aptartas pasiruošimas 2-ajam Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongresui, kuris numatytas 1994 metais Vilniuje. Tame pačiame posėdyje pradėti svarstyti pasirengimo laboratorijų atestacijai klausimai.

**1993 m. gruodžio 9 d.** valdybos posėdyje (Nr. 62) buvo aptarta firmų seminarų organizavimo svarba bei jų praktinė nauda.

Pažymėta, kad nuo 1993 metų Lietuvos laboratorinės medicinos draugija yra Europos klinikinės chemijos draugijų forumo (FESCC) narė, Europos laboratorinės medicinos draugijų konfederacijos dalyvė, Tarptautinės klinikinės chemijos federacijos (IFCC) narė stebėtoja.

**1994 m. gegužės 5 – 6 d.** *Lietuvos laboratorinės medicinos draugija kartu su Vilniaus universitetu organizavo 2-ąją Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongresą*, kuriame dalyvavo per 200 dalyvių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Švedijos, Suomijos, Norvegijos, Danijos, Vokietijos. Kartu vyko didelė įvairių firmų gaminamos laboratorinės aparatūros, reagentų paroda. Rengiant šį kongresą ypač aktyviai prisidėjo kolegos iš Švedijos, Suomijos, Danijos. Užsienio ekspertų jis buvo labai gerai įvertintas.

Užsimezgus ryšiams, Draugijos nariai yra kviečiami dalyvauti tarptautinėse konferencijose bei seminaruose (JAV, Suomijoje, Švedijoje, Lenkijoje), aktyviai dalyvauja tarptautinių renginių mokslinių komitetų veikloje; taip pat įsitraukė į tarptautinę laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės programą „Labquality“ Suomijoje. Šiuo metu penkių didžiausių Lietuvos gydymo įstaigų laboratorijos (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių bei Panevėžio) turi galimybę nemokamai dalyvauti minėtoje programoje. Apie Draugijos veiklą 1994 m. yra išspausdintas straipsnis Suomijos laboratorinės medicinos žurnale.

**1994 m. spalio 6–8 d.** Birštone įvykusiame Draugijos valdybos posėdyje (Nr. 63), kurį padėjo organizuoti firma „Hospitex Diagnostics“, buvo aptarta šalies laboratorinės medicinos būklė; kalbėjo visų kraštų pirmininkai. Minėtame posėdyje aptarta ir laboratorinės diagnostikos specialybės rezidentų rengimas, jų programos.

**1994 m. lapkričio 17 d.** Kaune vykusiame valdybos posėdyje (Nr. 64) buvo nutarta parengti būtinųjų tyrimų sąrašą pagal ligoninių laboratorijų lygius; taip pat nutarta palikti galioti 1990 m. gruodžio 10 d. išleistas ir SAM nutarimu patvirtintas laboratorinių tyrimų laiko sąnaudų ir jų skaičiavimo rekomendacijas.

**1995 m. vasario mėn.** valdybos posėdyje (Nr. 65) buvo svarstytas laboratorijų specialistų – klinikinių biologų rengimo aukštojoje mokykloje (magistrantūroje) pagal tam pritaikytą programą būtinumas. 1995 m. gruodžio mėn. šis klausimas svarstytas su Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto katedrų vedėjais. Po to VU Medicinos fakulteto Fiziologijos ir biochemijos katedros ir Vilniaus universiteto Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centro iniciatyva, dalyvaujant tiek pedagogams, tiek praktikams, buvo parengtas klinikinės biologijos bakalauro ir magistro studijų programos pirmasis projektas, kuris 1996 m. vasario mėn. buvo aptartas kartu su Vilniaus universiteto prorektoriumi prof. B. Juodka.

**1995 m. lapkričio 20 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 66) svarstyti specialistų tobulinimo bei atestacijos klausimai, kurie yra labai svarbus Draugijos ir jos valdybos veiklos baras, nes ateityje draugijų vaidmuo tobulinant specialistų kvalifikaciją bei juos atestuojant vis didės. Įvairiuose tobulinimo kursuose, skirtuose klinikinių laboratorijų gydytojams ir klinikiniams biologams, 1991–1995 m. specializavosi ir tobulinosi apie 250 specialistų.

1995 metų duomenimis, Draugija vienija 400, o tiksliau – 398 klinikinių laboratorijų gydytojus ir klinikinius biologus.

Išsiplėtė draugijos ryšiai su užsienio institucijomis bei šios specialybės draugijomis, gerokai daugiau laboratorijų specialistų dalyvauja įvairiose konferencijose, kongresuose, bei patys juos organizuoja. Su Danijos klinikinės chemijos draugija bendradarbiaujama tobulinant Lietuvos laboratorijų kokybės kontrolės programą. Šioje programoje dalyvavo dešimties rajonų centrinių ligoninių laboratorijos. 1995 m. lapkričio mėnesį Lietuvoje lankėsi Skandinavijos laboratorinės medicinos draugijos pirmininkas dr. Akselis Brokas, kuris susipažino su laboratorinės tarnybos organizacija Lietuvoje, specialistų rengimu, rezidentūros programa.

**1996 m. kovo 14 d.** valdybos posėdyje (Nr. 67) buvo nuspręsta siūlyti suvažiavimui, kad naują Draugijos valdybą sudarytų 11 asmenų. Kadangi valdybos nariai labai netolygiai pasiskirstę pagal kraštus, nutarta suvažiavimui siūlyti pritarti, kad į valdybą kiekvienas kraštas deleguotų tam tikrą skaičių narių, t. y. numatyta kvota (nuo 30 narių – 1 valdybos narys): nuo Vilniaus krašto – 5, Kauno krašto – 3, Šiaulių, Klaipėdos ir Panevėžio – po 1. Taigi iš viso 11 valdybos narių. Į revizijos komisiją siūloma rinkti 3 asmenis.

**1996 m. kovo 14 d.** oficialiu laišku, taip pat atskiru Sveikatos apsaugos ministro A. Vinkaus raštu Draugija kreipėsi į Tarptautinę klinikinės chemijos federaciją (IFCC) su prašymu priimti LLMD tikrąją narę. Balandžio pradžioje gautas Federacijos prezidento atsakymas, kad mūsų dokumentai atitinka tarptautinius reikalavimus ir galime tikėtis teigiamo sprendimo. Jei taip įvyks, tai oficialus mūsų draugijos priėmimas turėtų būti paskelbtas 1996 m. vasarą Londone įvyksiančiame 16 tarptautiniame klinikinės chemijos kongrese.

**1996 m. balandžio 18 d.** Kauno medicinos akademijos ligoninėje Kauno akademinėse klinikose įvyko *2-asis Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos (LLMD) suvažiavimas* (tęsiant suvažiavimų numeracijos tęstinumą tai būtų 5-asis Draugijos suvažiavimas). Buvo pristatyta LLMD pirmininko ataskaita, įstatų pakeitimai, suderinti su Visuomeninių organizacijų įstatymu, ir jų tvirtinimas, naujos valdybos rinkimai. Pagal balsavimo rezultatus (balsavime dalyvavo 185 nariai) Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos valdybos nariais išrinkti: Z. A. Kučinskienė (išrinkta ir tęsia LLMD pirmininko pareigas), R. Petrauskienė, V. Urmonas, A. Lujienė, A. Duobienė, G. Abraitienė, B. Tarutienė, P. Grybauskas, V. Makštutienė, I. Idzelienė, N. Sapeliauskienė (1996 m. ji išrinkta Panevėžio krašto draugijos pirmininke). Į revizijos komisiją išrinkti šie nariai: A. Baublytė, V. Budrytė, B. Laurinėnienė. Po suvažiavimo vykusiame naujosios valdybos posėdyje (Nr. 68) buvo pasiskirstyta pareigomis. Aptarta laboratorijų atestacijos eiga.

**1996 m. rugsėjo 6-8 d.** Jūrmaloje vyko *3-asis Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongresas*.

**1996 m. rugsėjo 26 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 69) buvo aptarta: Vilniaus universiteto ir Kauno medicinos akademijos vykdomos rezidentūros trukmės suvienodinimas; laboratorinių tyrimų nomenklatūra; tyrimų normos ir tyrimų blankai; medžiagos surinkimo ir pristatymo į laboratoriją taisyklės; taip pat prisiminimai iš 3-iojo Baltijos laboratorinės medicinos kongreso, įvykusio Jūrmaloje, einamieji reikalai. Nutarta iš likusių šio kongreso organizavimui skirtų pinigų Vilniaus universiteto ligoninės Laboratorinės diagnostikos centrui pirkti fakso aparatą, kuriuo naudosis LLMD.

**1997 m. vasario 6 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 70) buvo svarstyta laboratorijų atestacijos eiga. Dalyvavo LR SAM medicinos standartizacijos tarnybos viršininkė M. Vesėliūnienė ir V. Karlienė. Nutarta sudaryti naują atestavimo komisijos ekspertų sąrašą. Šiuo metu sąraše yra 28 ekspertai, bet tiesiogiai darbe dalyvauja tik 4, o kitų kvalifikacija yra nepakankama. Laboratorijų kokybės kontrolei įgyvendinti reikalingas kompiuteris (duomenims tvarkyti). Tam reikia 10 000 litų, ir M. Vesėliūnienė pažadėjo SAM lygiu pagelbėti. Taip pat nuspręsta, kad iki 1997 m. balandžio 15 d. G. Abraitienė ir V. Karlienė turi suderinti laboratorinių žurnalų struktūrą, grafą.

**1997 m. rugsėjo 25 d.** valdybos posėdyje (Nr. 71) dalyvavo SAM standartizacijos ir metrologijos centro direktoriaus pavaduotoja V. Karlienė, SAM laboratorinės medicinos vyr. specialistė A. Bardzilauskienė ir imunologė R. Malickaitė. Vyko diskusija dėl laboratorinių tyrimų suskirstymo lygiais. Buvo nutarta sudaryti ligų, kurias gali gydyti I, II ir III lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigos, sąrašą ir pagal tai sudaryti būtinųjų laboratorinių tyrimų sąrašą.

**1997 m. spalio 5 d.** valdybos posėdyje (Nr. 72) dalyvavo SAM laboratorinės medicinos vyr. specialistė A. Bardzilauskienė, taip pat J. Bytautienė, B. Baliūnienė ir R. Malickaitė. Valdybos nariai buvo supažindinti su LR SAM 1997-06-30 įsakymo Nr. 359 priedu 3 „Pirminės sveikatos priežiūros įstaigų privalomų tyrimų sąrašas“. Pristatyta nauja tyrimų ataskaitos nomenklatūra.

**1997 m. gruodžio 17 d.** valdybos posėdyje (Nr. 73) pristatytas žinynas „Kas yra kas Lietuvoje 97/98“ (angl. „Who is who in Lithuania 97/98“), kuriame lietuvių ir anglų kalbomis kaip visuomeninė organizacija aprašyta Lietuvos laboratorinės medicinos draugija (p. 947, 949) ir jos pirmininkė Zita Aušrelė Kučinskienė - Šarkinaitė (p. 379). Posėdyje iškeltas ir svarstytas klausimas priimti mikrobiologus draugijos nariais. Nutarta, pateikus prašymą, mikrobiologus priimti į LLMD. Nutarta prašyti SAM lėšų įsigyti Laboratorinių tyrimų

vadovą (angl. Laboratory Test Handbook). G. Abraitienė supažindino su LR SAM laboratorinės medicinos kokybės kontrolės centro rengiamais nuostatais. Apsvarstyta Asmens sveikatos priežiūros įstaigų privalomų laboratorinių tyrimų sąrašas. LLMD valdyba nepritarė poliklinikų atskyrimui nuo stacionarų. Svarstyta SAM rengiama tuberkuliozės programa ir nutarta, kad šiai programai vykdyti būtina įsigyti trečios saugos klasės vertikalios oro srovės laminarinius boksus. Informuota, kad apie Lietuvos laboratorinę mediciną yra atspausdintas Z. Kučinskienės straipsnis Šiaurės šalių žurnale „LabLink“, 1997 m. Nr. 1, p. 12 ir Nr. 2, p. 16.

**1998 m. gegužės 15 d.** Draugijos valdybos posėdyje (Nr. 74) svarstyta laboratorijos gydytojo medicinos norma. Vyko diskusija dėl naujai steigiamo žurnalo, skirto laboratorinės medicinos mokslui ir praktikai, leidimo ir jo pavadinimo. Profesorė Z. A. Kučinskienė siūlė pavadinimą „*Laboratorinė medicina*“. Atkreiptas dėmesys į tyrimų metodų aprašų kalbą. Nutarta įpareigoti firmas tyrimų metodus pateikti lietuvių kalba.

**1998 m. rugpjūčio 27-29 d.** Tartu vyko 4-asis *Baltijos šalių Laboratorinės medicinos kongresas*.

**1998 m. rugsėjo 28 d.** Draugijos valdybos posėdyje (Nr. 75) svarstyti „Laboratorinės medicinos gydytojo“, „Klinikos biologo“, „Klinikos laboranto“ medicinos normų projektai. Vyko laboratorinės medicinos sertifikuojamų paslaugų įgijimo tvarkos pirminis svarstymas. Taip pat svarstyta Gydytojų licencijavimo komisijai pateikiamų dokumentų sąrašas.

**1998 m. spalio 6 d.** Draugijos valdybos posėdyje (Nr. 76) dalyvavo Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie SAM vyr. metrologė E. Kulik, R. Matuzevičienė, B. Baliūnienė. Po diskusijų patvirtintos „*Laboratorinės medicinos gydytojo*“, „*Klinikos biologo*“, „*Klinikos laboranto*“ medicinos normos. Svarstyti ir derinti „Asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijų atestavimo nuostatai“. Vyko diskusija: ar reikalingas Lietuvai kokybės kontrolės centras (dauguma laboratorijų dalyvauja tarptautinėje kokybės kontrolės programoje). Nutarta, kad toks centras reikalingas jau vien dėl kainų užsienyje. E. Kulik teigimu, nuo 2001 m. sausio mėn. neatestuotos laboratorijos negalės vykdyti veiklos. Taip pat nutarta kreiptis į SAM laikiną licencijavimo komisiją (D. Jankauskienė) dėl klinikos biologų licencijavimo.

**1999 m. vasario 11 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 77) pateiktos kraštų draugijų ataskaitos. Taip pat svarstyta Laboratorinių tyrimų kokybės vertinimo centro prie SAM steigimas. Priimtas nutarimas dėl žurnalo „*Laboratorinė medicina*“ leidybos ir turinio.

**1999 m. vasario mėn.** antroje pusėje numatyta išleisti 1-ąjį žurnalo „*Laboratorinė medicina*“ numerį, kuriame bus išspausdintos Laboratorinės medicinos gydytojo, Klinikos biologo, Klinikos laboranto medicinos normos. Nutarta Panevėžyje organizuoti respublikinę LLMD konferenciją, į kurią planuojama kviešti Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie SAM direktorių S. Šukį ir vyr. metrologę E. Kulik. Nutarta parengti dalyvio pažymėjimą (tai pavesta atlikti V. Urmonui). Pažymėjimas galios tik su LLMD pirmininko parašu ir LLMD spaudu. Taip pat svarstyta 5-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso programa. Pirmasis susitikimas šiuo klausimu su Baltijos šalių atstovais numatytas 1999 m. kovo 27–28 d. Rygoje. Nutarta, kad dalyvaus prof. Z. A. Kučinskienė. Svarstyta Šilutės ligoninės vyr. gydytojo A. Skiko tarnybinis raštas „Dėl Šilutės ligoninės laboratorijos atestavimo“. Pateiktas raštiškas išrašas, kad Šilutės ligoninė yra antrinio lygio, ir ji pagal nuostatus privalo turėti laboratoriją, kuri pajėgi atlikti antrinio lygio laboratorinius tyrimus.

**1999 m. kovo 25 d.** vyko 5-oji respublikinė LLMD konferencija, skirta laboratorijų atestacijos klausimams. Dalyvavo visa LLMD valdyba ir daugiau kaip 120 LLMD narių. Prof. Z. A. Kučinskienė pateikė 1998 metų LLMD veiklos ataskaitą.

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie SAM vyr. metrologė J. Kulik kalbėjo apie laboratorijų atestavimo nuostatus. Kalbėta apie tarplaboratorinės tyrimų kokybės užtikrinimo programą: jos dabartį ir ateitį.

**1999 m. rugsėjo 21 d.** valdybos posėdyje (Nr. 78) dalyvavo V. Voroneckienė – 5-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso generalinė sekretorė. Aptarti 5-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso rengimo darbai: temos, registracijos mokestis ir kt. Profesorė Z. A. Kučinskienė pasiūlė laikinai į valdybą įtraukti D. Vitkų, kuris padės organizuoti kongresą. Informuota, kad 1999 m. rugpjūčio 8 d. Rygoje vyko *Baltijos šalių Laboratorinės medicinos asociacijos* steigiamasis posėdis. Į asociacijos valdybą įeina po du atstovus iš kiekvienos šalies. Lietuvai atstovauja: prof. Z. A. Kučinskienė (pirmininko pavaduotoja) ir R. Matuzevičienė (narė). D. Vitkui pavesta išversti šios asociacijos įstatus. Svarstytas LLMD nario mokestis. Nutarta iki suvažiavimo palikti tą patį – 20 litų, bet nuo 2000 m. įvesti 10 litų mokestį už pažymėjimus. Informuota, kad 1999 m. patvirtinus Vilniaus universiteto Medicinos biologijos magistrantūros studijų programą, šios studijos pradedamos vykdyti nuo 2000 m. Baigusieji Medicinos biologijos magistrantūros studijas specialistai pavadinti *medicinos biologais*. Iki šiol daugiausia klinikos biologais dirba baigę universitete biologijos ir chemijos specialybių studijas. Išklausę 3 mėnesių specializacijos ciklą, organizuojamą Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Gydytojų tobulinimo skyriuje, įgaudavo teisę dirbti specialistais. Tačiau, remiantis įstatymu, specialistų rengimas turi vykti per specialybės studijas, t.y. šiuo atveju per magistratūrą. Laboratorijos gydytojai yra rengiami rezidentūros studijose. Medicinos (klinikos) biologai šioje specialybėje iki šiol nebuvo rengiami, nors ši specialybė (klinikos biologas) yra Sveikatos apsaugos ministerijos specialybių sąraše, yra patvirtinta jos Norma. Programos vykdymui yra numatyti dėstytojai ir mokymo bazė – Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Laboratorinės diagnostikos centras.

**2000 m. kovo 15 d.** LLMD posėdyje (Nr. 79) pristatyta išrinkta Draugijos Klaipėdos krašto pirmininkė gyd. R. Auglienė. Atsižvelgus į LLMD valdybos narių pastabas, buvo priimta B. Baliūnienės parengta hematologinių, citologinių laboratorinių tyrimų apskaitos tvarka. Profesorė Z. A. Kučinskienė smulkiai papasakojo apie Lietuvoje organizuojamo 5-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso trijų dienų darbotvarkę, pranešimų temas bei jų autorius. V. Voroneckienė informavo, kiek gauta tezių, kiek registruota dalyvių ir kt. Nutarta LLMD konferencijų metu pinigus už pažymėjimus rinkti registracijos metu. Taip pat nutarta LLMD pinigus ir kongreso metu surinktas lėšas naudoti valdybos organizaciniams reikalams. Pritarta, kad, ruošiantis 5-ajam Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongresui, į valdybos darbą iki suvažiavimo įtraukti R. Matuzevičienę, nes prof. P. Grybauskas nedalyvavo LLMD veikloje dėl didelio užimtumo.

**2000 m. balandžio 28 d.** vykusiame LLMD posėdyje (Nr. 80) svarstyti 5-ojo Baltijos šalių laboratorinės medicinos kongreso, kuris vyks gegužės 4 – 6 d., organizaciniai klausimai.

**2000 m. gegužės 4-6 d.** Vilniuje Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmuose (Žirmūnų g. 1) vyko 5-asis *Baltijos šalių Laboratorinės medicinos kongresas*. Dalyvavo apie 700 dalyvių.

**2000 m. rugsėjo 28 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 81) dalyvavo jos nariai ir svečiai: Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos vyr. metrologas A. Rutkauskas, naujoji Draugijos Kauno krašto pirmininkė D. Urbonienė. A. Rutkauskas supažindino su laboratorinių medicininių prietaisų patikra Vokietijoje. Informavo, jog rengiamas „Medicininių

laboratorinių prietaisų reglamentas“ ir šiame darbe dalyvauja Dalius Vitkus ir Povilas Panevėžys. Nutarta siųsti kolegoms iš Švedijos užklausimą apie jų teisinę bazę užtikrinant kokybišką laboratorinių prietaisų darbą. Svarstytas SAM ministro įsakymo Nr. 461 papildymas ir apie išsakytas pastabas nutarta informuoti SAM viceministrę R. Vaitkienę (2000 m. rugsėjo 16 d. SAM posėdyje tai priimta). Prof. Z. A. Kučinskienė supažindino su SAM ministro 2000-08-20 įsakymu Nr. 460 „Dėl laboratorijų atestavimo“. Buvo aptartas asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorinių paslaugų lygių sąrašas.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorinių paslaugų lygį lemia šie kriterijai: kaina, sudėtingumas ir darbuotojų kvalifikacija. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorinių paslaugų lygių sąrašas buvo parengtas ir perduotas SAM. SAM komisija, kurioje dalyvavo P. Mikulskienė, L. Gumbienė, R. Vaitkienė ir kiti, pateikė pakeitimų, pavyzdžiui, visus mikrobiologinius tyrimus kelti į 2-ąjį lygį, net jų nevardijant. LLMD nariai su šiuo pasiūlymu nesutiko ir nutarė pateikti naujus pasiūlymus šiais ir kitais klausimais. VŠĮ Šiaulių ligoninės laboratorijos vedėjas mikrobiologas G. Makštutis savo pastabas pateikė raštu. Dėl infekcinių ligų tyrimų perkėlimo į 2-ąjį lygį nutarta pasitarti su prof. A. Ambrozaičiu, kuris dalyvavo rengiant šį sąrašą. Pateikta rašytinių pastabų ir dėl biocheminių bei hematologinių tyrimų. 2000 m. spalio 5 d. SAM šiuo klausimu numatytas svarstymas, jame įpareigota dalyvauti prof. Z. A. Kučinskienė. Svarstytas pasirengimas „Euro- MedLab“ kongresui Prahoje 2001 m. gegužės 29–31 d. Kalbėta apie mokslinių tezių rengimą (jas reikia išsiųsti iki 2001 m. sausio 15 d., o dalyvio mokestį – iki 2001 m. kovo 1 d.), apie dalyvių skaičių, kelionės kainą ir kt. Z. A. Kučinskienė informavo, kad rengiamasi pateikti *Baltijos šalių laboratorinės medicinos asociacijos* steigimo dokumentus. Šiuo klausimu konsultavo laboratorinės medicinos specialistas gyd. Andersas Kallneris iš Karolio ligoninės (Švedija), vienas iš organizatorių – gyd. Agu Tamm (Estija). Tam reikalinga kvalifikuota teisininko konsultacija. Prašyta LLM draugijos valdybos narių sutikimo leisti Draugijos lėšomis apmokėti šias paslaugas. Visi sutiko. Profesorė informavo, kad žurnalas „Laboratorinė medicina“ yra prestižinių leidinių sąrašė. Z. A. Kučinskienė priminė kraštų draugijų pirmininkams pateikti ataskaitas raštu. G. Abraitienė pateikė. Pakeistas ir papildytas „Asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijoms atestuoti ekspertų sąrašas“.

**2001 m. sausio 19 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 82) svarstytas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998-12-11 įsakymo Nr. 737 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijų atestavimo“ dalinio pakeitimo projektas. LLMD pirmininkė prof. Z. A. Kučinskienė supažindino su Sveikatos apsaugos ministerijos pastaba, iškilusia rengiant šį dokumentą, t. y. dėl laboratorijų atestavimo tikslingumo, bei siūlymu, kad licencijuojant įstaigas būtų įtraukiamos ir laboratorijos. Atsižvelgiant į šią ministerijos pastabą, būtų nutraukiamas laboratorijų vertinimas vietoje. Diskusijose kalbėję valdybos nariai, asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijoms atestuoti ekspertai G. Abraitienė, A. Lujienė, D. Vitkus, R. Petrauskienė, A. Duo- bienė vieningai nepritarė ministerijos siūlymams. Vienas iš svarbiausių laboratorijų atestavimui keliamų reikalavimų yra kontrolinių bandinių tinkamas atlikimas, darbo kokybės vertinimas vietoje. Esama patirtis rodo, kad nustatyta laboratorijų vertinimo tvarka labai pagerino atliekamų tyrimų kokybę ir sudarė sąlygas geresnei laboratorijų vadybai. Valdybos nuomone, visi asmens sveikatos priežiūros įstaigų struktūriniai padaliniai turėtų būti atestuojami, ir tuo pagrindu įstaigai būtų suteikiama licencija. Nutarta pritarti įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998-12-11 įsakymo Nr. 737 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijų atestavimo“ dalinio pakeitimo projektui.

**2001 m. vasario 9 d.** vykusiame LLMD valdybos posėdyje (Nr. 83) svarstytos LLMD kraštų pirmininkų ataskaitos. Vyko diskusija dėl analizių skaičiavimo: dauguma laboratorijų skaičiuoja ne atliktus tyrimus (analites), bet ir išvestinius dydžius. Sudaryta komisija (R. Auglienė, G. Abraitienė, V. Makštutienė, R. Petrauskienė, N. Sapeliauskienė ir D. Vitkus), kurios užduotis –

parengti patikslintą ataskaitų modelį. Iki vasario 15 dienos kraštų pirmininkai paraginti atsiųsti sąrašą narių, kurie vyks į „EuroMedLab“ kongresą. Svarstyta kelionės ir kiti organizaciniai klausimai. VUL Santariškių klinikų (J. Bytautienė) ir VšĮ Šiaulių ligoninės (G. Makštutis) mikrobiologai pateikė prašymą respublikos sveikatos priežiūros įstaigų *mikrobiologus priimti į LLMD*. Nutarta jų prašymus tenkinti. Profesorė Z. A. Kučinskienė supažindino su nauju specialistų tobulinimo (pirminės specializacijos) įsakymu. 2001 metais bus organizuojamas paskutinis ciklas. Klinikos biologams licencijų nėra, bet norima grąžinti kvalifikacines kategorijas. LLMD užduotis – organizuoti šią atestaciją.

2001 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 204 Sveikatos apsaugos ministras pasirašė dokumentą „Sveikatos priežiūros specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarka“, kuriame nurodyta, kad „neformaliojo švietimo vykdytojai išduoda neformaliojo švietimo pažymėjimus. [...] Pažymėjimas turi būti pasirašytas jį išdavusios institucijos vadovo ir patvirtintas pažymėjimą išdavusios institucijos spaudu.“ Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Gydytojų tobulinimo skyrius tokią tvarką suderino su Nuolatine gydytojų medicinos praktikos licencijavimo komisija.

**2001 m. gegužės 22 d.** valdybos posėdyje (Nr. 84) svarstytas svarbus laboratorijų darbo organizavimui klausimas – klinikinių laboratorinių tyrimų atlikimo laiko normų bei metinio darbo laiko biudžeto skaičiavimas. Pagrindu laikytas ir svarstytas biochemijos laboratorijos variantas. Į laiko sąnaudų skaičiavimą būtina įtraukti visus tyrimo etapus: preanalizinį, analizinį ir poanalizinį. Pagal aprašytas procedūras ir laiko santykį ateityje atsirastų galimybė nustatyti reikalingų laboratorijos specialistų santykį. Susirinkimo dalyviai pritarė, kad toks laiko sąnaudų skaičiavimas labai informatyvus ir reikalingas, tik būtina paaiškinti, kam skiriami 20 proc. klinikos laboranto ir 25 proc. medicinos biologo ar laboratorijos gydytojo darbo laiko. Paaiškinta, jog šis laikas skiriamas kvalifikacijos kėlimui, seminarų, konferencijų lankymui, pertraukoms tarp mikroskopavimo ir t. t. Būtina pridėti laboratorijos gydytojų, medicinos biologų ir klinikos laborantų metinio laiko biudžeto skaičiavimo formulę, taip pat vienos analizės atlikimo laiką dirbant skirtingais analizatoriais, pateikti pavyzdį žurnalo grafų, kuriose atspindėtų kalibracijos, kontrolės, pakartojimo ir kiti duomenys. Hematologijos laboratorijos parengtą projektą (B. Baliūnienė) nutarta svarstyti kitame susirinkime, nes dauguma narių su šiuo projektu nesusipažinę. Informuota, kad SAM išleido įsakymą, nurodantį, kad nuo 2005 m. sausio mėn. onkocitologinius tyrimus galės atlikti tik gydytojai. Kraštų draugijų pirmininkai tam prieštaravo ir prašė prof. Z. A. Kučinskienės išsiaiškinti, ar medicinos biologai galės atlikti šiuos atrankinius tyrimus. Gydytojų onkocitologų yra labai mažai ir juos parengti yra sudėtinga. Ligoninių direktoriai nėra įsigilinę į šį įsakymą ir jau dabar kai kuriose ligoninėse draudžia medicinos biologams atlikti citologinius tyrimus, o gydytojų citologų neturi. Nutarta parašyti protokolo išrašus: dėl medicinos biologų atestacijos ir kategorijų grąžinimo; dėl onkocitologinių tyrimų atlikimo tvarkos; dėl laboratorijos gydytojų kvalifikacinių kategorijų grąžinimo ir atlyginimo pagal jas. Šiuo metu licenciją gauna visi ir atlyginimai nepriklauso nuo darbuotojo kvalifikacijos.

**2001 m. spalio 4 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 85) dalyvavo VUL SK hematologijos laboratorijos vyr. ordinatorė B. Baliūnienė. Svarstyta: laboratorinių tyrimų atlikimo laiko sąnaudų skaičiavimas; laboratorinių tyrimų ataskaitų skaičiavimo principai; atestuotų laboratorijų auditas; Lietuvos kraštų laborantų draugijų kūrimasis. Apsvarsčius šiame ir praėjusiame posėdyje nagrinėtus laboratorinių tyrimų laiko sąnaudų skaičiavimo klausimus ir valdybos narių pateiktus papildymus, nutarta SAM pateikti:

- klinikinės diagnostikos laboratorijos rekomenduojamą struktūrą pagal pareigybės;
- biocheminių tyrimų laiko sąnaudų skaičiavimo rekomendacijas;
- hematologinių tyrimų laiko sąnaudų skaičiavimo rekomendacijas;
- bendrų klinikinių tyrimų laiko sąnaudų skaičiavimo rekomendacijas.

Nutarta kuo skubiau parengti mikrobiologinių ir imunologinių tyrimų laiko sąnaudų skaičiavimo rekomendacijas ir jas pateikti SAM. Kilo diskusijos dėl leukogramų skaičiavimo. Nuspręsta, parašyti pastabą, kad normos ir patologijos atvejais skaičiuojamas skirtingas laikas. D. Vitkus supažindino su naujais terminais: tyrimas, bandymas, tiriamoji visuma, ėminys, imtis, tyrinys, mėginys, pavyzdys.

Kalbėta apie atestuotų laboratorijų auditą. Jo tikslas – padėti atestuotoms laboratorijoms. Kai kurių laboratorijų vedėjos skundėsi, kad po atestacijos įstaigos administracija keičia laboratorijų darbo sąlygas, mažina darbuotojų skaičių. Be to, ne visos laboratorijos išlaiko tą darbo kokybės lygį, kokį parodė atestacijos metu. Todėl nuspręsta, kad Draugijos kraštų pirmininkai pateiks po kelias savo krašto laboratorijas, kurias reikia audituoti. Kilo diskusijos dėl kraujo perpylimo centrų – jų atliekamų tyrimų kokybės. Atsiradus šioms problemoms, nutarta į kitą posėdį (konferenciją) pakviesti vyr. transfuziologus R. Vait- kienę (Panevėžys), J. Sizovą (Vilnius) ir V. Šeduikį (Kaunas). Konferenciją sušaukti iki 2001 m. spalio 14 dienos.

VUL Santariškių klinikų vyr. laborantė A. Kareckienė pareiškė Vilniaus krašto laborantų norą įkurti *Vilniaus krašto medicinos (klinikos) laborantų draugiją*. LLMD kraštų pirmininkai pasakė, kad ir jų kraštuose laborantai nori turėti savo draugijas. Po diskusijų nutarta, kad iki 2001 m. lapkričio mėn. kraštai įkuria draugijas (ar skyrius), parengia įstatų projektą ir lapkričio 15 d. 11 val. susirikus VUL Santariškių klinikose įsteigia Respublikinę medicinos (klinikos) laborantų draugiją.

Profesorė prašė Draugijos kraštų pirmininkus parengti ir pateikti 5-erių metų ataskaitas iki lapkričio 15 d. Kitame LLMD valdybos posėdyje bus numatyta Draugijos ataskaitinės rinkiminės konferencijos (suvažiavimo) data. Jos metu bus renkama naujoji valdyba. Pagal LLMD nuostatus Draugijos kraštų pirmininkai (5) į valdybą patenka automatiškai ir 6 nariai renkami iš Draugijos narių visuotiniu narių balsavimu.

LLMD Valdybos nariai nutarė pateikti Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie SAM direktoriui S. Šukiui raštą, kad privačios laboratorijos taip pat turi būti atestuojamos, nes dauguma dabar dirba pažeisdamos darbo metodikas.

Profesorė dalyvavo rugsėjo mėn. vykusiame Vokietijos laboratorinės medicinos draugijos kongrese. Į šį kongresą buvo pakviesti visų Baltijos jūros šalių atitinkamų draugijų pirmininkai. Profesorė skaitė pranešimą „Laboratorinė medicina Lietuvoje“.

Prof. Z. A. Kučinskienė informavo, kad *stojimo į Baltijos laboratorinės medicinos asociaciją įstatai parengti pagal Lietuvos civilinio kodekso reikalavimus*, todėl Latvijos ir Estijos atstovai turi parengti dokumentus pagal pateiktus reikalavimus. Ši *trijų šalių asociacija bus registruota Lietuvoje*. Mūsų draugijai atstovauja dvi narės: prof. Z. A. Ku- činskienė ir R. Matuzevičienė. Administratorė – profesorė.

**2002 m. kovo 27 d.** Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose įvyko *3-iasis (pagal visų suvažiavimų eiliškumą 6-asis) Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos suvažiavimas*. Darbotvarkėje: LLMD pirmininko ataskaita apie draugijos veiklą 1996–2001 m., finansų priežiūros komisijos ataskaita; LLMD valdybos rinkimai. LLMD suvažiavimai pagal Statutą organizuojami kas penkeri metai. Šiame suvažiavime dalyvavo 139 delegatai, atstovavę 501 Draugijos nariui. Suvažiavime kalbėję delegatai išreiškė pritarimą Draugijos veiklai, akcentavo žurnalo „Laboratorinė medicina“ svarbą keliant ne tik laboratorijų specialistų, bet ir kitų specialybių gydytojų kvalifikaciją, laboratorinės medicinos draugijos prestižą. *Suvažiavime buvo išrinkta nauja 11 asmenų Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos valdyba, kurios pirmininke naujajam 5-erių metų laikotarpiui perrinkta Vilniaus universiteto profesorė Z. A. Kučinskienė.*

**2002 m. kovo 27 d.** LLMD valdybos posėdyje (Nr. 86) išrinkti valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: pirmininkė – Zita Aušrelė Kučinskienė, pavaduotojos – Germina Abraitienė (Kaunas), Rasa Auglienė (Klaipėda), sekretorė – Aldona Baublytė (Vilnius), išdininkė – Aldona Lujienė (Vilnius), nariai – Vaiva Makštutienė (Šiauliai), Rita Petrauskienė (Vilnius), Nijolė Sapeliauskienė (Panevėžys), Birutė Tarutienė (Kaunas), Daiva Urbonienė (Kaunas), Dalius Vitkus (Vilnius). Taip pat sudarytos komisijos: profesinės etikos – pirmininkė Birutė Tarutienė; leidybinė-spaudos – pirmininkas Dalius Vitkus, nariai Nijolė Sapeliauskienė, Vaiva Makštutienė; finansinės priežiūros – pirmininkė Vilija Budrytė.

**2002–2006 m.** Draugijos valdyba 14 kartų rinkosi į posėdžius (Nr. 86-100). Juose buvo svarstomi ir sprendžiami tokie aktualūs klausimai:

- LR SAM 2003-07-10 įsakymu Nr. V-416 buvo sudaryta darbo grupė „Laboratorinių tyrimų sąrašams patvirtinti bei statistinėms formoms parengti“; darbas buvo atliktas ir pristatytas SAM.
- Parengti ir patvirtinti nauji laboratorijų atestavimo nuostatai.
- LLMD valdyba baigė darbą rengdama naujas medicinos normas „Laboratorinės medicinos gydytojas“ ir „Medicinos biologas“.

- Sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta peržiūrėti LR SAM 1994-01-14 įsakymą Nr. 19 ir parengti naują laboratorinių tyrimų metodų sąrašą.

- Baigti rengti citologinių tyrimų laboratorinės medicinos tarnyboje kokybės reikalavimai – LLMD valdyboje po nedidelių pakeitimų jiems buvo pritarta.

- Glaudžiai bendradarbiaujant su SAM Akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba, su Nacionaline laboratorijų tiekėjų asociacija, su kitomis draugijomis, buvo organizuota nemažai bendrų renginių: konferencijų, seminarų, taip pat parengti šie dokumentai:

- Klinikinės transfuziologijos standartai;

- Lytiškai plintančių ligų laboratorinė diagnostika ir jos kokybės užtikrinimas.

- Svarstytas klausimas ir pareikšta Draugijos valdybos nuomonė dėl Gydytojų rūmų steigimo.

- Nagrinėtas klausimas dėl pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų laboratorijų įteisinimo ir raštu kreiptasi į SAM Akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybą.

- Vienas iš sunkiausiai sprendžiamų klausimų per ataskaitinį laikotarpį buvo *Medicinos normų (MN) naujoji redakcija*. Chronologiškai pateikiamas šios problemos sprendimas:

2003-09-26 – nutarta peržiūrėti abi medicinos normas.

2004-01-28 – pateikta informacija apie „Klinikos laboranto“, „Laboratorijos gydytojo“, „Klinikos biologo“ normų peržiūros rezultatus.

2005-02-23 – visuose kraštuose vyko medicinos normų aptarimas; šiuo klausimu organizuoti penki LLMD valdybos posėdžiai, kuriuose svarstytos bei redaguotos normos, ir galų gale nutarta projektus skelbti „Laboratorinės medicinos“ žurnale.

2005-04-08 – SAM įsakymas Nr. V-238, kuriuo patvirtinta MN darbo grupė.

2005-06-06 – buvo parengtas galutinis medicinos normų projektas.

2005-06-22 – MN projektai paskelbti SAM tinklalapyje.

2005-06-22 – MN projektai išsiųsti derinti SAM, VU MF, KMU. Gauti atsakymai su pastabomis iš SAM ir iš VASPVT prie SAM, VU MF (pritarta), o iš KMU pastabų negauta.

Projektai koreguoti pagal gautas pastabas.

2005-11-14 – pataisyti MN projektai vėl išsiųsti derinti SAM ir VASPVT prie SAM.

2005-12-13 – pastabos gautos dar papildomai iš VASPVT ir KMU.

2006-02-24 – LLMD valdyboje vėl svarstytos pastabos ir medicinos normos koreguotos.

2006-04-13 – darbo grupė pritarė galutiniams MN projektams.

2007-05-22 – gautas KMU Rektoriaus raštas su dviem MN projekto pataisomis, kurioms pritarta.

Per ataskaitinį 2002–2006 metų laikotarpį Draugijos narių skaičius sumažėjo: 2002 m. buvo 489 nariai, 2006 m. – 451 narys; laboratorijų skaičius taip pat sumažėjo: nuo 161 iki 158 laboratorijų.

Kartu su kraštų draugijomis buvo organizuotos 32 konferencijos, perskaityta 266 paskaitos, 8 kartus dalyvauta radijo laidose ir 11 kartų televizijos laidose. Skaityti 65 moksliniai pranešimai ir išspausdinti 106 straipsniai, iš jų 32 mokslinės publikacijos.

Draugijos nariai aktyviai dalyvavo „EuroMedLab“ kongrese Barselonoje (2003 m.) tai pat ir *Baltijos laboratorinės medicinos kongresuose, kurie vyko Latvijoje (2002 m.), Estijoje (2004 m.)*.

*Draugijos nariai atstovauja LLMD įvairiose tarptautinėse organizacijose:*

- Prof. Z. A. Kučinskienė – yra Lietuvos atstovė Tarptautinėje Klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos federacijoje (IFCC) ir Europos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos draugijų forume (FESCC), yra Europos Bendrijos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos konfederacijos (EC4) Registracijos komiteto narė. Šio komiteto tikslas – vykdyti klinikinių chemikų ir kitų specialistų (medicinos biologų) registrą bei užtikrinti specialistų judėjimą ES šalyse. Šiam komitetui esame pateikę mūsų specialistų mokymo planus ir programas. Lietuvai yra būtina sudaryti Nacionalinį laboratorijų specialistų registrą, o tai ne taip paprasta, nes medicinos biologų registro kol kas nėra.

- D. Vitkus – yra EC4 Akreditacijos ir standartų komiteto, kurio tikslas standartizuoti laboratorijų veiklą ir propaguoti akreditaciją pagal ISO 17025 ir ISO 15189 reikalavimus, narys.

Atskirai reikia pažymėti, kad įvairiuose tarptautiniuose renginiuose Draugijos mokslinei veiklai aktyviai atstovavo nedidelis Draugijos narių – mokslo ir pedagoginių darbuotojų skaičius. Tai Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Fiziologijos, biochemijos ir laboratorinės medicinos katedros ir Kauno medicinos universiteto bendradarbiai.

Gera tradicija – kartu su suvažiavimu ar kita kasmetine konferencija organizuoti *Laboratorinės medicinos dienas*. Jų metu ne tik specialistai gilina savo žinias, bet ir žurnalistai, platesnė visuomenės dalis susipažįsta su laboratorijų veikla.

**2006 m.** pabaigoje sukurta ir pradėjo veikti *Laboratorinės medicinos interneto svetainė*, kurioje skelbiama informacija apie LLMD veiklą, žurnalo „Laboratorinė medicina“ straipsnių santraukos.

Adresas: <http://lm.vdnet.lt>

**2006 metų gegužės 18–20 dienomis** Lietuvos laboratorinės medicinos draugija kartu su Lietuvos žmogaus genetikos draugija bei Nacionaline laboratorijų tiekėjų asociacija Vilniuje organizavo *8-ąją Baltijos laboratorinės medicinos kongresą*. Tuo pat metu vyko ir Europos Bendrijos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos konfederacijos (EC4) vykdomojo komiteto posėdis.

**2007 m. gegužės 4 d.** vyko LLMD valdybos posėdis Nr. 101, kuriame svarstyta: 1) pasirengimas suvažiavimui, 2) LLMD įstatai, 3) citologinių tyrimų laboratorinės medicinos tarnyboje kokybės reikalavimai, 4) informacija apie vykusius mokymus „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų (pagal LST EN ISO/IEC 17025:2006) vidaus auditorių kursas“.

**2007 m. gegužės 25 d.** Panevėžyje įvyko *ataskaitinis 4-asis (pagal visų suvažiavimų eiliškumą 7-asis) Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos suvažiavimas*. Jame buvo pateikta išsami Draugijos veiklos 2002–2006 m. ataskaita (prof. Z. A. Kučinskienė).

Po suvažiavimo įvykusiame valdybos posėdyje (Nr. 102) išrinkta *Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos valdyba*, kurią ataskaitiniu laikotarpiu (2007–2012) sudarė 11 narių: pirmininkė – Zita Aušrelė Kučinskienė, pavaduotojos – Germina Abraitienė (Kaunas) ir Rasa Auglienė (Klaipėda), sekretorė – Aldona Baublytė (Vilnius), išdininkė – Aldona Lujienė (Vilnius), nariai – Vaiva Makštutienė (Šiauliai), Rėda Matuzevičienė (Vilnius), Rita Petrauskienė (Vilnius), Nijolė Sapeliauskienė (Panevėžys), Birutė Tarutienė (Kaunas), Dalius Vitkus (Vilnius). Taip pat buvo sudarytos komisijos: profesinės etikos komisija – pirmininkė Birutė Tarutienė; per ataskaitinį laikotarpį nusižengimų etikai svarstyti neteko; leidybinė-spaudos komisija – pirmininkas Dalius

Vitkus, narės: Nijolė Sapeliauskienė, Vaiva Makštutienė; finansinės priežiūros komisija – pirmininkė Vilija Budrytė.

Keičiantis pirmininkams kraštuose bei kai kuriems valdybos nariams palikus draugiją, keitėsi ir valdybos sudėtis: pirmininkė – Zita Aušrelė Kučinskienė, pavaduotojai – Rasa Auglienė (Klaipėda), Dalius Vitkus (Vilnius), sekretorė – Aldona Baublytė (Vilnius), išdininkė – Aldona Lujienė (Vilnius), nariai – Vaiva Makštutienė (Šiauliai), Rėda Matuzevičienė (Vilnius), Rita Petrauskienė (Vilnius), Nijolė Sapeliauskienė (Panevėžys), Daiva Urbonienė (Kaunas), Astra Vitkauskienė (Kaunas).

Suvažiavime buvo apžvelgta Draugijos kraštų veikla.

**Vilniaus miesto ir krašto** Laboratorinės medicinos draugija veikia nuo 1952 metų (oficiali įsteigimo data yra 1955 metai).

Šios draugijos pirmininkė per ataskaitinį laikotarpį buvo VŠĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės laboratorijos vedėja medicinos biologė Rita Petrauskienė. 2012 m. spalio 4 d. ataskaitiniame rinkiminiame suvažiavime pirmininku išrinktas Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių (dabar – Santaros) klinikų Laboratorinės medicinos centro laboratorinės medicinos gydytojas Valdas Banys.

**Kauno miesto ir krašto** Laboratorinės medicinos draugija veikia nuo 1953 m. (oficiali įsteigimo data yra 1955 metai).

Kauno krašto draugijos pirmininkė iki 2009 m. buvo Kauno medicinos universiteto klinikų laboratorinės medicinos gydytoja Birutė Tarutienė. 2009 m. šios draugijos pirmininke išrinkta Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno klinikų laboratorinės medicinos gydytoja dr. Astra Vitkauskienė.

**Klaipėdos krašto** draugija veikia nuo 1962 metų. Klaipėdos krašto draugijos pirmininkė yra Klaipėdos universitetinės ligoninės laboratorijos vedėja laboratorinės medicinos gydytoja Rasa Auglienė. 2012 m. spalio 11 d. krašto draugijos ataskaitiniame susirinkime pirmininku išrinktas Klaipėdos universitetinės ligoninės laboratorinės medicinos gydytojas Vincas Urbonas.

**Jungtinė Šiaulių ir Panevėžio draugija** veikia nuo 1973 metų; jos atsiskyrė 1986 metais.

**Šiaulių krašto** laboratorinės medicinos draugijai nuo 1991 metų vadovauja VŠĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės vyriausiojo gydytojo pavaduotoja medicinai laboratorinės medicinos gydytoja Vaiva Makštutienė. Ji yra išrinkta vadovauti Šiaulių krašto draugijai kitai kadencijai.

**Panevėžio krašto** draugijai ataskaitiniu laikotarpiu nuo 1996 metų vadovavo VŠĮ Panevėžio respublikinės ligoninės laboratorijos vedėja medicinos biologė Nijolė Sapeliauskienė. Kitai kadencijai ji vėl išrinkta vadovauti Panevėžio krašto draugijai.

**Per ataskaitinį 2007–2012 metų laikotarpį** Draugijos valdyba 14 kartų rinkosi į posėdžius (protokoliai Nr. 103-117), kurių metu buvo svarstyti ir sprendžiami mums visiems aktualūs klausimai:

### **2007 m. spalio 3 d.**

- SAM įsakymo projekto „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijų veiklos vertinimo“ svarstymas.
- Darbo grupės „Dėl medicinos biologų rengimo aprašo“ parengimo sudarymas ir tvirtinimas.

**2008 m. sausio 18 d.**

- Darbo grupės dėl laboratorinės medicinos gydytojo ir medicinos biologo medicinos normų baigiamasis posėdis.
- Draugijos kraštų 2007 metų ataskaitų ir 2008 metų darbo planų tvirtinimas.
- Informacija apie 2008 m. Latvijoje vyksiantį 9-ąjį Baltijos laboratorinės medicinos kongresą.

**2008 m. gegužės 9 d.**

- Susitikimas su Slaugos specialistų tobulinimosi centru dėl klinikos laborantų tobulinimo programų.

**2008 m. rugsėjo 18-20 d.** Jūrmaloje vyko *9-asis Baltijos Laboratorinės medicinos kongresas*.**2008 m. gruodžio 17 d.**

- Klinikos laborantų ir biomedicinos technologų kvalifikacijos tobulinimo programų svarstymas.

**2009 m. vasario 27 d.**

- Dėl klinikos laborantų ir biomedicinos technologų kvalifikacijos tobulinimo programų:
  - Biocheminiai ir imunocheminiai tyrimai;
  - Hematologiniai ir bendrieji klinikiniai tyrimai;
  - Klinikiniai mikrobiologiniai tyrimai.
- Kitų programų svarstymas:
  - Citologiniai tyrimai;
  - Imunohematologiniai tyrimai.

**2009 m. spalio 9 d.**

- Laboratorių vertinimo ekspertų kvalifikaciniai reikalavimai.
- Klinikos laborantų medicinos norma.

**2010 m. vasario 26 d.**

- LLMD kraštų 2009 metų ataskaitų ir 2010 metų darbo planų aptarimas ir tvirtinimas.

**2010 m. gegužės 21 d.**

- LLMD įstatų naujosios redakcijos svarstymas.

**2010 m. rugsėjo 16-18 d.** Taline vyko *10-asis Baltijos Laboratorinės medicinos kongresas*.**2010 m. spalio 1 d.**

- Laborantų kvalifikacijos tobulinimo galimybės.
- Biomedicininės diagnostikos technologo rengimas (kartu su Vilniaus kolegija).
- Apie glikozilinto HbA1C tyrimą.

**2011 m. vasario 3 d.**

- Klinikinių laboratorinių tyrimų kokybės gerinimo 2011–2020 m. programa.

**2011 m. lapkričio 24 d.**

- Baltijos šalių Laboratorinės medicinos kongreso Vilniuje organizavimas 2012 m. gegužės 10–12 d.
- Laboratorių licencijavimo veiklos organizavimas – posėdis kartu su VASPVT prie SAM atstovais.

### 2012 m. kovo 15 d.

- 2011 m. Draugijos kraštų ataskaitų ir 2012 metų darbo planų aptarimas ir tvirtinimas.
- LLMD įstatų projekto svarstymas.

**2012 m. rugpjūčio 23 d.** įvyko posėdis šeimos gydytojo kompetencijai priskirtiniams laboratoriniams tyrimams ir kitiems laboratorių veiklos klausimams aptarti. Posėdyje dalyvavo viceministras Audrius Klišonis.

### 2012 m. rugsėjo 20 d.

- Medicinos diagnostikos ir laboratorinių tyrimų asociacijos iškelti probleminiai klausimai pirminėje sveikatos priežiūroje (kartu su asociacijos atstovais).
- LLMD įstatų projekto svarstymas.
- Pasirengimas LLMD suvažiavimui, kuris numatytas 2012 m. spalio 18 d.

Lentelėje pateikiamas Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos narių skaičius 2007–2012 m.

| Kraštas   | 2007       | 2008 | 2009 | 2010 | 2011       | 2012 |
|-----------|------------|------|------|------|------------|------|
| Vilniaus  |            | 202  | 195  | 212  | 199        | 226  |
| Kauno     |            | 97   | 97   | 89   | 89         | 97   |
| Klaipėdos |            | 68   | 57   | 56   | 53         | 52   |
| Šiaulių   |            | 37   | 34   | 27   | 28         | 22   |
| Panevėžio |            | 25   | 23   | 24   | 23         | 21   |
| Iš viso   | <b>439</b> | 429  | 406  | 408  | <b>392</b> | 418  |

Taigi, visuose LLMD kraštuose narių skaičius 2008-2011 m. mažėjo – 2011 m. lyginant su 2006 m. narių sumažėjo 47. Džiugu, kad 2012 m. narių vėl pradėjo daugėti.

*Draugijos nariai yra gavę nemažai apdovanojimų, tapę laureatais, išrinkti Lietuvos ir užsienio draugijų nariais:* Zita Aušrelei Kučinskienei 2008 m. ir Vaivai Makšutienei 2011 m. suteiktas nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo garbės vardas ir nusipelnusio Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojo ženklo apdovanojimas; Z. A. Kučinskienė yra Lietuvos mokslų akademijos Vlado Lašo premijos laureatė (1996 m.), 2009 m. išrinkta Suomijos klinikinės chemijos draugijos garbės nare, 2010 m. – Alberto Šveicerio pasaulio medicinos akademijos nare bei Lenkijos medicinos mokslų tikrąja nare, 2011 m. tapo Lietuvos mokslo premijos laureate ir išrinkta Lietuvos mokslų akademijos tikrąja nare (akademike).

**Ataskaitinis Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos suvažiavimas įvyko Vilniuje 2012 m. spalio 18 d. Suvažiavime išrinkta nauja valdyba, o Draugijos pirmininku išrinktas dr. Dalius Vitkus.**

## Svarbiausios Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos datos ir draugijos narių nuveikti darbai

### Specialistų rengimas ir tobulinimas

- Nuo 1989 metų Vilniaus universiteto penkto kurso studentams medikams pradėtas dėstyti *laboratorinės diagnostikos dalykas*.
- 1991 metais Vilniaus universitete įvesta laboratorinės medicinos specialybės *doktorantūra*.
- 1992 metais įvesta ketverių metų trukmės laboratorinės medicinos specialybės *rezidentūra*.
- 1992 metais peržiūrėtos ir sukurtos naujos laboratorinės medicinos *tobulinimo kursų programos*.
- 1998 metais sukurtos ir SAM patvirtintos laboratorijos gydytojo, klinikos (vėliau - medicinos) biologo ir klinikos laboranto *medicinos normos*.
- 1999 m. patvirtinta Vilniaus universitete *Medicinos biologijos dieninių magistrantūros studijų programa* ir 2000 metais *pradėti rengti Medicinos biologijos magistrai*.
- 2005 metais Medicinos biologijos studijų programa buvo ekspertų įvertinta ir akredituota Valstybinio studijų kokybės vertinimo centro.
- Nuolat peržiūrimos ir tobulinamos *specialistų kvalifikacijos kėlimo programos*.
- 2007 metais Vilniaus universitete įvestos *medicinos biologijos neakivaizdinės magistrantūros studijos*.

### Leidybinė LLMD veikla

Lietuvos laboratorinės medicinos bei Lietuvos žmogaus genetikos draugijų iniciatyva įsteigtas žurnalas „*Laboratorinė medicina*“. 1999 m. vasario 25 d. pasirodė pirmasis šio žurnalo numeris. Leidžiami keturi žurnalo numeriai per metus. Juose spausdinami mokslo darbai, apžvalginiai straipsniai, kongresų medžiaga, laboratorijų veiklos aktualijos. Leidinys yra recenzuojamas, o nuo 2006 m. lapkričio 15 d. įtrauktas į *IndexCopernicus* tarptautinę duomenų bazę. Šiame darbe reikėtų išskirti žurnalo atsakingosios sekretorės doc. dr. Valerijos Jablonskienės indėlį.

### Mokslinė veikla

- 1991 m. įsteigtoje doktorantūroje studijavo ir sėkmingai apgynė daktaro disertacijas ne vienas aktyvus mūsų Draugijos narys: Vilniuje – Laima Razinkovienė, Loreta Bagdonaitė, Rėda Matuzevičienė, Silvija Kiverytė, Dalius Vitkus, Kaune – Dovilė Karčiauskaitė, Astra Vitkauskienė, Daiva Urbonienė, Erika Skrodenienė.
- Draugijos nariai aktyviai dalyvauja tarptautinių mokslinių konferencijų, suvažiavimų darbe, moksliniuose leidiniuose spausdina savo mokslinių bei praktinių tyrinėjimų rezultatus; Draugijos nariai išleido keletą monografijų, žinyną, nemažai metodinių, mokomųjų priemonių.
- Pažymėtinas Z. A. Kučinskienės parengtas ir išleistas vadovėlis „Klinikinės biochemijos ir laboratorinės diagnostikos pagrindai“. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2008. 409 p. Tai *pirmasis laboratorinės medicinos vadovėlis lietuvių kalba*.
- Mokslininkų – Draugijos narių (Vilniaus universiteto, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto) pastangomis dalyvauta ne viename Lietuvos mokslo tarybos, Europos struktūrinių fondų projekte, kituose projektuose, skaityta daug paskaitų, pranešimų, išspausdinta straipsnių, tezių.

### Seminarai, konferencijos, suvažiavimai:

- 1966 m. buvo surengtas 1-asis respublikinis seminaras „Profesinių ligų laboratorinė diagnostika“. Šio seminario metu buvo įsteigta Lietuvos TSR gydytojų laborantų draugija.
- 1969 m. organizuotas 2-asis respublikinis seminaras citologijos ir laboratorinės hematologinės klausimais. Buvo paskelbta, kad 1969 m. spalio 8 d. Lietuvos TSR sveikatos apsaugos ministras V. Kleiza pasirašė įsakymą (Nr. 651), kuriame rašoma, kad „Siekiant nustatyti Lietuvos TSR mokslinės laborantų (su aukštuoju išsilavinimu) medicinos draugijos uždavinius, tvirtinu jos įstatus pagal priedą“. Tai ir yra oficiali Lietuvos TSR gydytojų laborantų mokslinės draugijos įsteigimo data.
- 1972 m. Vilniuje organizuotas 1-asis Lietuvos TSR laborantų (turinčių aukštąjį išsilavinimą) mokslinės draugijos suvažiavimas ir įvyko 1-oji respublikinė konferencija, skirta inkstų ligų laboratorinei diagnostikai.
- 1975 m. gegužės mėn. Kaune įvyko 3-asis respublikinis Draugijos seminaras gastroenterologijos klausimais.
- 1976 m. balandžio 1 d. įvyko 4-asis respublikinis Draugijos seminaras laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės klausimais.
- 1978 m. organizuotas 2-asis Draugijos suvažiavimas ir 2-oji konferencija, kurioje buvo nagrinėjami kraujo ligų laboratorinės diagnostikos klausimai.
- 1983 m. Kaune organizuotas 3-iasis Draugijos suvažiavimas ir 3-ioji konferencija, kuri buvo skirta virškinimo trakto ligų laboratorinei diagnostikai. Suvažiavime Draugijos pirmininke išrinkta Z. A. Kučinskienė.
- 1988 m. spalio 13–14 d. Palangoje vyko 4-oji Respublikinės gydytojų laborantų mokslinės draugijos konferencija, organizuota kartu su respublikine Gerontologų ir geriatrų draugija (pirmininkas dr. M. Čobotas), skirta medžiagų apykaitos ligų laboratorinei diagnostikai. Kartu vyko ir Draugijos ataskaitinė rinkiminė konferencija. Tuomet pirmą kartą, oficialiai atidarant konferenciją, buvo paskelbta, kad Draugija nutraukia ryšius su visasajungine gydytojų laborantų moksline draugija kaip jos padalinys. Keletas seminarų tais metais buvo surengta labai aktualiais šiai tamybai laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės bei laboratorijų atestacijos klausimais.
- 1989 m. balandžio 20 d. organizuotas 5-asis respublikinis seminaras „Apsinuodijimų nitratais ir nitritais klinika ir laboratorinė diagnostika“.
- 1990 m. gegužės 16 d. įvyko 6-asis respublikinis seminaras „Kraujo krešėjimo sistemos laboratoriniai tyrimai“.
- 1991 m. gruodžio 4 d. vyko 4-asis istorinis Draugijos suvažiavimas – buvo pakeistas jos pavadinimas ir ji tapo Lietuvos laboratorinės medicinos draugija (LLMD). Prasidėjo ir nauja suvažiavimų numeracija – tai buvo 1-asis LLMD suvažiavimas. Naujieji LLMD įstatai įregistruoti 1992 m. balandžio 28 d.
- 1996 m. organizuotas 2-asis LLMD suvažiavimas (tęsiant suvažiavimų numeracijos tęstinumą)
- 1999 m. kovo 25 d. vyko 5-oji respublikinė konferencija, skirta laboratorijų atestacijos klausimams, kurioje dalyvavo daugiau kaip 120 LLMD narių. Pagrindinį pranešimą – LLMD 1998 metų veiklos apžvalgą – perskaitė prof. Z. A. Kučinskienė. Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tamybos prie SAM vyr. metrologė J. Kulik skaitė pranešimą apie laboratorijų atestavimo nuostatus, G. Abraitienė – „Tarplaboratorinės tyrimų kokybės užtikrinimo programa: dabartis ir ateitis“.
- 2002 m. organizuotas 3-iasis (pagal suvažiavimų eiliškumą 6-asis) LLMD suvažiavimas – pirmininke perrinkta prof. Z. A. Kučinskienė.
- 2007 m. vyko 4-asis (pagal suvažiavimų eiliškumą 7-asis) LLMD suvažiavimas.
- 2012 m. organizuotas 5-asis (pagal suvažiavimų eiliškumą 8-asis) LLMD suvažiavimas – Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos pirmininku išrinktas dr. Dalius Vitkus.

### **Draugijos narysė ir veikla tarptautinėse organizacijose:**

- Tarptautinėje klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos federacijoje (IFCC) – nuo 1996 m.

- Europos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos federacijoje (EFCC) – nuo 1993 m.
- 2004 metais Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, LLMD tapo EC4 (Europos Bendrijos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos konfederacijos) nare. LLMD nariai veiklą vykdė 2-juose komitetuose: Europos akreditacijos ir standartų komitete, kurio tikslas – standartizuoti laboratorijų veiklą ir atskirų tyrimų metodus, ir specialistų registre, kurio tikslas – vykdyti specialistų (pvz., laboratorinės medicinos gydytojų, medicinos biologų) registrą bei užtikrinti specialistų judėjimą ES šalyse. Šis komitetas 2009 m. yra pripažinęs, kad *Lietuvos laboratorinės medicinos specialistų – gydytojų rengimo programa atitinka Europos standartą*, baigiama derinti medicinos biologų podiplominio mokymo programa.
- Stiprėja *Baltijos šalių laboratorinės medicinos draugijų asociacijos – BALM* ryšiai. Tai įrodo ir sėkmingai organizuojami tarptautiniai Baltijos laboratorinės medicinos kongresai. Lietuvos laboratorinės medicinos draugija yra Baltijos laboratorinės medicinos kongresų organizatorė ir jų dalyvė. Iš viso surengta vienuolika BALM kongresų:
  - 1-asis – 1992-02-03–05, Tartu, Estija;
  - 2-asis – 1994-05-05–06, Vilnius, Lietuva;
  - 3-iasis – 1996 09-06–08, Jūrmala, Latvija;
  - 4-asis – 1998-08-27–29, Tartu, Estija;
  - 5-asis – 2000-05-04–06, Vilnius, Lietuva;
  - 6-asis – 2002-05-30–06-01, Ryga, Latvija;
  - 7-asis – 2004-09-09–11, Piarnu, Estija;
  - 8-asis – 2006-05-18–20, Vilnius, Lietuva;
  - 9-asis – 2008-09-18–20, Jūrmala, Latvija;
  - 10-asis – 2010-09-16–18, Talinas, Estija;
  - 11-asis – 2012-10-18–20, Vilnius, Lietuva.

## **Kita veikla ir specialybės populiarinimas**

- Draugijos nariai yra neetatiniai Sveikatos apsaugos ministerijos konsultantai: nuo pat vadovavimo Draugijai pradžios SAM specialiste konsultante patvirtinta prof. Z. A. Kučinskienė, vėliau – ir gyd. Vaiva Makšutienė.
- Draugijos tarpininkavimu nemažai Lietuvos laboratorijų įsitraukė į tarptautinę kokybės kontrolės programą „Labquality“ Suomijoje. Tai buvo labai svarbios laboratorinių tyrimų kokybę užtikrinančios veiklos pradžia.
- 1998 metais kartu su Lietuvos laboratorinės medicinos draugija parengtas ir išleistas svarbus laboratorijų veiklai Sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijų atestavimo“.
- 2012 sausio 12 d. ministro Raimondo Šukio įsakymu Nr. V-17 patvirtinta „Klinikinių laboratorinių tyrimų kokybės gerinimo programa“.
- Gera tradicija – kartu su suvažiavimu ar kita kasmetine konferencija organizuoti *Laboratorinės medicinos dienas*, kurios suteikia progą ne tik specialistams tobulinti savo žinias, bet ir žurnalistams, platesnei visuomenei susipažinti su laboratorijų veikla.

Šią apžvalgą norėčiau baigti žodžiais:

Man teko laimėti dirbti su daugeliu tokių žmonių, kurie suprato, kad laimė – tai ne vieta, kurią stengiesi pasiekti, manydamas, kad ją pasiekęs jautiesi laimingas; laimė – tai pati kelionė per gyvenimą ir jo pažinimas.